

Hösten 1969

Solbackatidningen

Tidning för alla solbackaelever

Vad händer på Solbacka mellan 21.00-7.00 Nattlig promenad bland raggaråk och rädda

Sista ringningen har precis tystnat och en hastig blick på klockan säger att den är 21.00. Det är en helt vanlig söndag och den enda skillnaden är, att just den här söndagen har jag litet svårt för att sova. Sakta går jag ut från elevhemmet för att ta en sista runda runt de olika elevkaxisarna bara för att helt tillfälligt kolla upp vem som röker.

... jag närmar mig Ekebo och klockan är 21.20 när en vit Volvo (D 795 02) anländs till Ekebo för ett besök hos lektor Magnusson. På vägen upp från Ekebo till stora kaxis passeras stencilrummet där magister Appelgren arbetar för högtryck. Ja det är tydligt fler än eleverna som måste förbereda sig inför morgondagen... jag väcks plötsligt ur mina funderingar tack vare att Västerbos tv går för högtryck, tydligt ett popprogram! "Rundan" fortsätter förbi Västerbos kaxis där två stycken står och röker fast klockan är 21.24. I samma veva kör en U-registrerad bil upp utanför Västerbos ingång för avlastning av väskor. På väg

ner mot mässen vrälkör en vit Saab genom området. Dörrarna till mässen är öppna och det är tätt överallt varför jag tittar in. En upphetsad herre kommer halvt springande ned för trapporna och frågar var han kan finna Västerbo.

Klockan är 21.40 då jag sitter på Stora Kaxis. En Mercedes (D 86 38) kör ner mot Allén samtidigt som Stockholmsbussen anlände. Folk vräker sig ur och var och en skyndar till sitt elevhem för att hinna ta sig ett sista bloss. 21.50 lämnar bussarna skolan tillsammans med en X-registrerad Mercedes som har en plastbält på takräcket. 21.52 har

de flesta rökt färdigt men ännu bolmar röken ganska högt från Norrebo och Västerbos kaxis. En av Stockholmsbussarna kommer tillbaka 21.55 för att hämta en väcka som av en eller annan anledning råkat hamna på Stora Kaxis och som tydligt inte ågs av några Solbackaslever "utan av en gigantisk kärtring från Stockholm". Ett knappt hörbart motorljud får mig att skarpt stirra mot skolgården där en taxi precis lämnar av en elev. Ytterligare en bil kör upp mot Västerbo för att avlasta bagage. Klockan är 21.59 när jag passerar Österbos kaxis där tre elever (3:e ring) står och röker för fullt.

kan närmar sig 22.30 och från Norrebo kaxis, Västerbo och Österbo kaxisar bolmar ännu friskt. Fd 1:e kuratör har tydligt inte för avsikt att stå ute en längre tid på Österbo kaxis eftersom han är omklädd i pyjamas. Sakta ödeläggs de olika kaxiserna och när klockan är nästan 23.00 är det bara Norrebo som fortfarande "glöder". Sportspelaren är slut och det är släckt på Österbo 1 i samtliga fönster utom ett (Lok-redaktörns). Lillebo och så gott som hela Västerbo 1 och 2 + Norrebo har släckt medan Olympen, Vakten och Västerbo 3 fortfarande har tändt.

Ramsågade Trävaror

SÄFSJÖSTRÖMS BRUK

SÄFSJÖSTRÖM

Sven Esmarch

Utan naturlig skönhet, skönhetsömn och beautybox blir ansiktet som täggen. Med naturlig skönhet, skönhetsömn och beautybox blir det Elisabeth Lindholm

Foto: Barden

22.00 har magister Appelgren avslutat sitt arbete i stencilrummet och begett sig hem till Allén. 22.04 anlände en E-registrerad bil mot Olympen. Släckningstiden är passerad med 5 minuter men fortfarande lyser det i alla fönstren som jag går förbi. Biltrafiken är också kraftig till och från de olika elevhemmen. Kloc-

klockan är 23.04 då jag stöter på herr och fru Sollander som precis går ut från Allén för att valla sin pudel. Tusse. Efter en kort resumé varför jag är ute så här sent styrs stegen ner mot Västerbo där det fortfarande lyser i två fönster på 3:an och ett fönster på 2:an medan det är helt släckt på 1:an. När jag är beredd

att gå upp mot Norrebo hörs ett väldigt buller från ett av fönstren på 3:an. Tydigen har väckarklockan trillat i golvet, enligt de svavelosande svordomar om klockskräcket.

Puck Zetterkvist sätter pricken över i:et.

Foto: Barde

Klockan 23.20 står jag och tittar på Norrebos fasad, när husmor Johansson öppnar sin balkongdörr, för att kontrollera om stolarna utanför dagrummet är intagna, får hon naturligtvis syn på "figuren" som står på gräsmattan. Efter en kort pratstund drar jag vidare, och husmor hämtar in stolarna utanför dagrummet.

Magister Norrman, Appelgren och Sollander har fortfarande tänd och för att kunna hålla uppsikt över dessa tre fönster samtidigt finns det bara ett ställe att slå sig ned vid, nämligen på kullen mellan Västerbo och Ekebo. Jag har precis satt mig ner och lutat mig mot en björk som står där när lektor Magnussons dörr öppnas

och gästen som har besökt Magnusson tackar för kvällen. Den vita Volvon lämnar området. När ingenting speciellt tycks hända tar jag mig en titt upp till Stora Kaxis och har precis satt mig ner på bänken när jag får se en "skum" figur komma halvspringande nerifrån antingen Allén eller Ekebo. Stegen styr mot läraryngången vid magister Lundbergs ingång. En nyckelknippa åker upp och efter ett par sekunder är personen inne. Efter två minuter, då klockan är 23.32, kommer figuren utspringande och stilens paminer faktiskt om lek-

är med släckningen. Fem fönster lyser det ur och därmed förklarar jag för mig själv i det tytska att Norrebo har tagit hem priset då det gäller att släcka sist, tack ja dessa kafferep...

Skolans nattliv är inte mycket att berätta om, förutom att en och annan ekorre dyker upp och ner i träden emellanåt. Klockan är 01.30 då en grön Volvo vrål-kör genom området och stannar till utanför Norrebo. Samtliga fönster är mörka så "gästerna" beslutar tydligen att tagga upp en hare i stället. Djuret kastar sig in i buskarna nära "gästerna" rivstartar och kört ut från området. Klockan 01.50 då jag sitter under björken släcks ljuset hos familjen Sollander och 02.10 tackar magister Appelgren för den här nattens sysslor genom att släcka flitens lampa.

Ja, sedan alla "invånare" på Backen har sonat är det inte mycket som händer. En och annan felinställd väckarklocka smäller av, ett och annat tjut från ett bil-däck hörs när en raggbil vrål-kör genom området klockan 4.23 på morgonkvisten. Vid sextiden händer det att en och annan "sportidiot" förrilar sig storstigen runt, men annars sover alla sin skönhetssömn till klockan 6.45 (en del längre) då reveljen ljuder som "härlig musik" genom korridorerna. De flesta sonar väl om men veckovakten ser till att det som reveljen "missade" inte "missas" av veckovakten. Någon som inte missar första reveljen är ju förstås flickorna på Norrebo som tassar upp vid sex-snäret för att förbättra det som skönhetssömmen ej kunde förmå under natten.

Barde

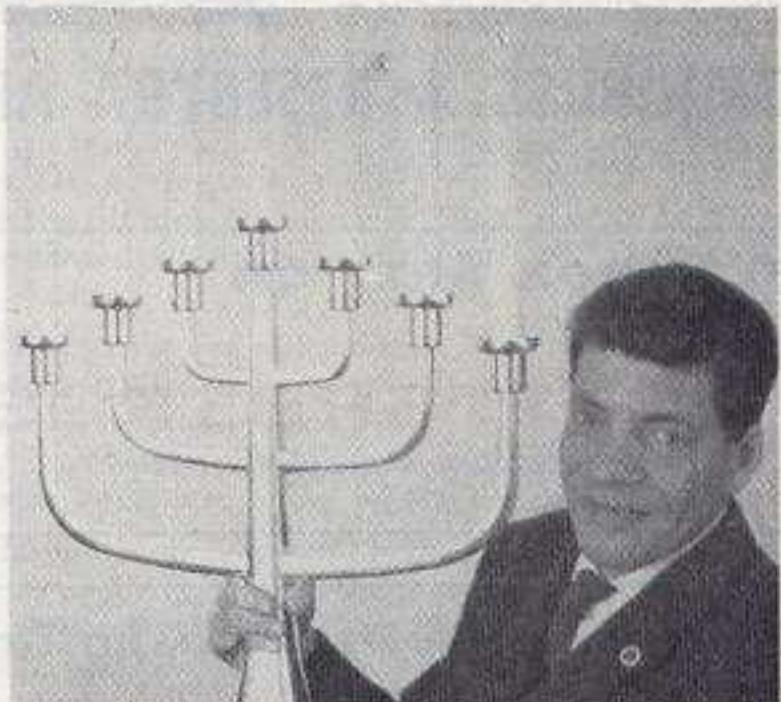
Härt Hänt Sett . . .

Läderbolaget i Halmstad har öppnat en ny stor detaljaffär på Brogatan i Hallandsstaden. Den som skall svara för butiken är Solbackelevens nuvarande disponent Rolf Salsgård, son till företagets chef Gustaf Salsgård.

Rolf, som för övrigt numera är lyckligt gift och med ett ärigt son, har skapat en butik i amerikansk stil med stor överskådlighet för kunderna.

Rolf säger förresten — med hänvisning till damerna — att 1800-talets Parismode i väskor är dagens toppmode när det gäller dam- och tonårväskor.

HEINZ DECKER

Femtio år fyllde den 1 december
silvermed Heinz Decker, Sjöstigen 6 A.

Prenumeration 5 år kr 50:-
Lösnummerpris kr 6:-

Medlemmar i
Föreningen Solbackapojkarna
erhåller tidningen utan kostnad

Redaktör och ansvarig utgivare: Gunnar Diamant, Akvarievägen 1,
135 00 Tyresö
Lokalredaktör: Thomas Bardenslam, Solbacka läroverk, 150 12 Stjärnhov
Ekonomichef, annonsor: Ulf Peyron, Kottlevägen 66, 181 61 Lidingö
Distributionschef: Hans Norrman, Solbacka läroverk, 150 12 Stjärnhov

Tidningen utkommer med ett
nummer per termin
Postgiro: 46 29 45 · Lidingö
Annonsprislista på begäran
Tryckt 1969 hos
Helsingborgs Tryckcentral

Viktigt besked som dröjer

I förra numret av *Solbacka-Tidningen* framhöll vi på denna plats att "ett klart besked om Solbackas framtid är faktiskt nödvändigt för att ge elever, lärare och all övrig personal den arbetsro som behövs och som är främsta grundstenen för ett gott arbetsresultat".

Nu vare det oss fjärran att påstå att arbetsresultaten blivit sämre sedan sist — när alla goda viljor slagits samman har man på skolan lyckats uppnå fantastiska resultat. För någon arbetsro har sannerligen ingen på Solbacka fått njuta av. Inte något besked från statsmakterna heller. Och uppsagda lärare, mer eller mindre sakliga skrivenier i tidningarna och liknande skapar faktiskt inte någon inspirerande arbetsmiljö i lugnets tecken.

På annan plats i tidningen framhåller Sven Fredholm hur allvarlig situationen för skolan egentligen är. Han gjorde det också vid en informationsdag för målsmän, press och andra intresserade i början av oktober. Det vore väl fel att påstå att Fredholms anförande andas alltför stor optimism, men tonerna går heller inte helt i moll.

En del positiva saker har också inträffat. Redan innan informationsdagen hölls fattade Daga kommun beslut om att stödja skolan och senare har även landstinget beslutat hjälpa Solbacka med ett lån. Det kanske allra mest glädjande är emellertid den uppslutning kring skolan målsmännen till nuvarande elever visat genom att förklara sig villiga godta en ökning av terminsavifterna. Det är sådant som gör att man inte vill släppa hoppet om en lycklig framtid.

Det är naturligtvis mycket beklagligt att det gått politik i internatskolefrågan, men det har ju vid olika tillfällen visat sig att det kan komma något gott även den vägen, så när det med spänning motsedda beskedet kommer i början av nästa år, kanske det trots allt är positivt. Behovet av internatskolor erkänns av alla och när det gäller Solbacka har man ju en helt färdig anläggning att se till.

Sven Fredholm förklarar att alla lösningar som kan tänkas för att skolan skall fortsätta skall prövas. Vi kan också vara övertygade om att uttalandet inte bara är tomma ord. Alla på skolan är väl medvetna om vilken viktig uppgift de har och gör verkligen allt man kan begära av dem för att lösa den.

Kommunalpolitikerna, landstingsledamöterna och elevföräldrarna har genom sina åtgärder visat att de har fullt förtroende för skolans ledning. Och alla vi andra som har svårt för att glömma trevliga år på Solbacka sluter helt och fullt upp bakom Sven Fredholm och alla hans medhjälpare.

OMSLAGSBILDEN

har tagits av Barden och föreställer, som alla mycket väl ser, rektorsbostaden. Villan har bytt ägare och gått från fra Karin Goding till rektor Andreas Ehn.

Med Stig Engzell på kontrasternas resa:

Från underbart, vidrigt USA till dollarjagande öststater

Att vara en månad i Amerika är ungefär som att blinka. Man hinner inte med att ens bilda sig en uppfattning om det man kanske borde skaffa sig kunskaper i. Men nu hade jag tur. Jag reste över för att titta på tidningar och tv-stationer. Det gjorde att man kom i kontakt med kretsar som har nyheter som jobb och som verkligen kunde hjälpa en att absorbera och "reglera" alla nya intryck.

USA är väldigt, glatt, burdust, elakt, ruttet, fantastiskt, glänsande, störst, djävligast, häst, osv. USA är allting. Det går inte att få i sig allting på en gång. Man kan inte svälja om man propas full hela tiden. Och man måste ligga i för att hinna med det mesta. Det är förvirrande, men det ligger en stor portion sanning i det.

Jag älskar USA. Samtidigt tycker jag att det är det vidrigaste land jag besökt! Det beror precis på vilken av aspekterna jag tar fram och analyserar.

Tidningsvärlden är fantastisk! Jag trivs alltför bra i den skärpta miljö som en amerikansk tidningsredaktion utgör. En reporter i Amerika är för det mesta på alerten. Hans jobb tvingar honom att vara det. Konkurrensen är behård. Han måste veta var han skall börja nyssta, och han måste hela tiden vara skärpt och kunnig. För det mesta är han det också.

När jag var över gick de amerikanska killarna omkring på männen, och jag hade tillfälle att se journalisternas arbete med det stoffet. Nästan alla gjorde brilljanta jobb. Med något undantag kanske, men det måste ha rört sig om en förortsblaska eller så.

Amerikanen är ytligt oerhört vanlig. Han tar hand om sina gäster, och döljer nästan ingenting. Han gillar när man diskuterar, men blir lite retad om man angriper den nationella äran och friheten. Frihet är något amerikanen sätter oerhört högt. Det är kanske det bästa som finns på jorden, och friheten är Amerika.

Ändå har man negerproblem, problem med puerto ricanare, problem med desertörer och radikala studenter. Amerikanen har sin fullständiga frihet, ändå måste han kriga i Vietnam, gå i kyrkan på söndagarna, åka i en större och

bättre bil än grannen, tjäna mycket pengar...

Jag skulle aldrig kunna tänka mig att bo i USA. Kanske ett år eller så för att lära känna landet ordentligt, men inte för alltid.

Manhattan från Hudson River

Allt är så väldigt. Det tar tid att förflytta sig även om man har bil. Det är ofta köer. Man måste leva instoppad i ett mönster. Det är nästan det viktigaste.

STÄNDIGT NYA INTRYCK

Men New York är otroligt fascinerande. Från det man vaknar på morgonen till det man lade sig på kvällen, vällde nya intryck över en. Egentligen tycker jag bra om den staden. De sjudande avenyerna med det fullkomligt otroliga myllret av bilar. De jättestora varuhusen. Byggnaderna som slickar molnkanterna, och som man nästan måste lägga sig på marken för att kunna se slutet på.

Greenwich Village, där studenterna lever sitt liv, och där exotismen inte känner några gränser, är en ljuslig del av världsstaden. Man åker femte avenyn ned till sjunde gatan ungefär. Då hamnar man mitt bland hippies och haschdoftande bohemier. Och trubadurer som sjunger protest-sånger och rytmiska, vackra, färgstarka negerungdomar som dansar och sjunger. Här ligger de mest kända off Broadway-teatrarna. En av dem har kört Fantasticks i tio år. Det går fortfa-

Ett gäng skolbarn utanför den okände soldatens grav i Warszawa

rande inte att få biljetter till den pjäsen.

Eller Washington. Perfektionsmåns och vithetens stad. Där förekommer flera rån på en vecka än det gör i hela Sverige på ett år, sägs det, om det nu kan vara sant. Jag bodde på randen av negegehtot, men upplevde det ingalunda som något farligt. Washington är i stället en vacker, underbart vacker stad med mycket grönområden, med senaten och kapitolium och Jefferson Memorial och med hippie- och studentstaden Georgetown där Jacqueline Kennedy-Onassis har en lägenhet och alla de andra kända också.

Men runt om allt det här finns fattigdomen. En amerikan sade till mig att ingen i Amerika behöver vara fattig. Alla lever i frihet att bygga upp sin egen förmögenhet. Han glömde säkert att det inte gäller de färgade, utlänningar, tattiga, mindre begivade, handikappade, gamla, sjuka osv. Han glömde tala om att man måste vara framåt och likatänkande och statusgalen för att nå frossarnas topp. Det är därför jag inte tycker om landet. För att de som nått ett gott resultat inte förstår att det finns människor som lever ovärdigt just runt knuten. Jag tycker inte om Amerika för att man i det landet har missuppfattat ordet frihet. För en Amerikan är friheten motsatsen till kommunism. Det är därför man anser sig äga friheten att inte låta komunister leva i frihet. Det är förbjudet att tänka socialistiskt (nästan)!

Men jag är ändå fascinerad av landet! Jag är ändå beredd att resa tillbaka till de vänner jag skaffade mig under min vistelse där! Och jag tror definitivt inte på vänsterterorin att Amerika och dess folk skulle ha onda avsikter gentemot resten av vår jord!

RESA I ÖSTER...

Och jag hann ju knappast hem förrän det blev dags att ge sig iväg igen. Denna gång för jag bussledes genom fyra östländer.

Guidad, föst, ledd, bevakad. Jag och några andra journalister skulle vara med och introducera en turistled från Östersjön via Tatrabergen och Budapest till Adriatiska havet. Jag tror inte man behöver påpeka att kontrasterna var jättestora.

Även om vi aldrig fick det rakt i ansiktet, märkte vi att kapitalismen och Tyskland var den farligaste soten på den här sidan jordklotet. Jag tittade på tidningar och försökte förstå. Fick översatt för mig och berättat. Nyhetsjournalistiken var dämpad. En världshändelse figurerade kanske på en insida, medan en kommunistisk 25-årsfest kunde dominera en hel förstasida. I Amerika hade nyheter vräkts ut dygnet runt i lätta klara förpackningar. Här kände man sig som i ett ljudisolerat kalt rum. Man vaknade på morgonen och visste inte vad som hade hänt.

Näväl! Detta blir väl en vanskak för de stackars folken i de östliga länderna. Men kanske vänjer man sig aldrig vid att leva i ständig spänning. Vad kan man säga och till vem?

"Vi lever i frihetens och demokratins sanna land", sade en polack till mig och log försmäldigt. Hade han varit amerikan hade han menat det! Men i Polen kan man inte mena en sådan sak. Här är friheten motsats till kapitalism och alltså, det som man föraktar mest i Amerika, nämligen kommunism, är det alena saliggörande. Den skapar frihet åt alla människor, och rättvisa. Ingen behöver vara fattig i ett komunistland. Alla kan få hjälp av staten. Bara man inte är jude, utlänning, tänker olika, pratar för mycket, snackar skit om regimen, flyr från landet, tar sig för stora friheter osv.

PROSTITUERAD BLIR KAPITALIST

Men ändå strävar man efter västerländskt levnadssätt. En prostituerad i Warszawa till exempel kan bli rik — och därmed kapitalist — på kort tid. Då köper

hon bil och snygga kläder och höjer sin status. Man bygger lyxhotell och tar betalt i dollar. Man låter amerikanska firmor släppa till välkända namn. Hilton hotell och Intercontinental är exempel på det. Båda kjedorna finns redan i Prag och i Budapest.

Men Tjeckoslovakien är annorlunda. Där har man nosat på den västerländska friheten. "Först när alla människor i Tjeckoslovakien är döda dör friheten i vårt land" sade en tjek som kommentar till "storebrors" försök att kuva landet och göra det fullständigt be-roende.

Människor är inte glada i dagens Tjeckoslovakien! Många minns och ännu flera kommer aldrig att glömma invasionen. Att påstå att våld är ett sätt att skydda friheten, måste vara fel på något sätt. Men här finns vissa likheter. I USA slår man ned kravaller med våld för att få igen friheten och friden, och i Tjeckoslovakien slår man ned glädje, progressivitet och lugna demonstrationer med våld. Där ligga också skillnaden. Våld mot ett visst mått av våld i USA, våld mot vilja och fredslighet i östblocket.

Men människorna då? Många har det förfärligt uselt, men nästan alla har mat. I östländerna är maten billig. Lyxen är svindlande dyr. En TV får de flesta bara längta efter, eller spara ihop till länge, länge. Alla tekniska saker

är underutvecklade, och gärna lika de västerländska till utseendet. Människorna tycker om USA, men regeringarna varnar för kapitalistiska funderingar och använder själv kapitalismens metoder..

EFTERTRAKTAD DOLLAR

Dollaren är lika eftersträvansvärd i Öst som den är i USA. Man får bara lite tag i den lika lätt. Man kan göra svindlande svarta-börsaffärer i öst om man nu har något för det. Man måste nämligen göra av med eventuella pengar i det land där pengarna hör hemma. De är fullkomligt värdeförliga någon annan stans. Och den som tjänar pengar har med största säkerhet gjort det illegalt på något sätt.

Jugoslavien är mest "västerländska", för där har man förstått att utnyttja turismen. Där har man tagit chansen att öppna landet för utländska impulser, och det kan man nog inte ängra. Människorna är öppnare och positivare och inte lika misstänksamma som i de andra länderna.

Ja, det här får bli ett litet försök att göra någon slags jämförelse mellan det extrema öst och det extrema väst. Högst personlig jämförelse naturligtvis, eftersom jag dundrade igenom fyra länder på tre veckor och var i USA bara en månad. Och desutom inte kan ges tillfälle att skriva om enskilda handlingar, länder, städer, händelser, tillfällen och så vidare.

Frihetens symbol och vänskapens monument i Warszawa

Journalisten som blev präst Trivs som lärare på Solbacka

— Journalist, präst och lärare i religionskunskap! — Kombinationen anses unik, men om man tar en något närmare titt på de tre komponenterna, upptäcker man flera gemensamma nämnare — ordets och idéernas, debattens och informationens.

Naturligtvis har kombinationen sin förklaring — och den är min personliga utveckling, som jag gärna skall ge i ett nötskal, bur svart det sen kan vara.

Mina allra första journalistiska lärospän gjorde jag i Skåne, men under förra delen av 40-talet hittade jag mig själv i full fart i tidningskvarteret Klara, Stockholm. En eller annan bra vad lyckades jag kanske med under åren där, men min tyngsta insats inom journalistiken blev i Södertälje. Där hamnade jag liksom av en handelse 1948; tre år senare var jag tidningens — Stockholms läns tidning — huvudredaktör. På den posten var mycket att beställa, och en betydande utveckling földe under 1950- och 1960-talen — tekniskt, redaktionellt och — dessbättre! — även upplagemässigt. Jag erkänner glatt, att jag trivdes med det litet hektiska livet i rotat-

tionspressens skugga och bakom min skrivmaskin. Men jag trivdes minst lika bra med att vara ute bland folk. Det var ju en betydande representation som ävlade stadens ende dagstidningsredaktör med epitetet chef framför. Alla sorters mäniskor och alla slags problem blev något slags vardagsmat för mig. Det fanns heller inget i den expansiva staden, som undgick mig — och heller inget, som inte intresserade mig.

Att jag mötte problem i det moderna tätortssamhället medförförde självklart, att jag fick lust att vara med om att bygga morgondagens samhälle från en eller annan kommunalpolitisk

post. Nämast mitt intresse låg skolstyrelsen och kulturnämnden, inom vilka jag fick vara med om några intressanta arbetsår. Så blev det också den kyrkliga sidan av samhället, som attraherade mig. Ett visst kyrkligt-religiöst intresse är förstås den inre förklaringen. Allt nog, jag hamnade så småningom i både kyrkofullmäktige och i kyrkorådet. Även där föreläg betydelsefulla och intressanta arbetsuppgifter.

Så gick vägen till stiftsplanet. Jag kom med i stiftsrådet, där jag förresten i en motion väckte förslag om inrättandet av stiftsting för att öka och säkra resurserna för det angelägna kyrkliga arbetet på stiftsplanet. Jag hann visserligen vara med något år i stiftstinget som stiftsombud för Södertälje kontrakt, men den insatsen blev inte mycket att hurra för. Förklaringen är — att jag blev präst.

LEKMAN I PREDIKSTOLEN

Att jag blev präst! — Det började med att jag som lekman — med biskopens "veniafullmakt" på flickan — ägnade mig åt att predika i en rad sörmländska kyrkor och stortrivdes.

Här måste jag deklarera det inre motivet för att jag påtog mig detta maktpåliggande arbete.

Min kontakt med mäniskor — unga och gamla, höga och låga, lärda och olärd — kom mig att upptäcka den moderna mäniskans prekära situation ur religiös och livsåskådningsmässig synpunkt. Ofta samtal kring sådana frågor med personer jag minst av alla väntat finna genvsar för de sk djupare livsproblemen övertrygade mig om att det fanns något, som bra nära liknar en skriande andlig nöd. — Förlåt, om uttrycket verkar smålarvigt! Verkligheten finns där och är sannerligen inte larvig.

Min medmänniskokänsla väcktes och växte. Jag kände något slags ansvar och en stark lust att dela med mig av mina visioner kring människan. Allt detta fick relief under veniaåren.

Skall man predika, behöver man kunna något — även teologiskt, tänkte jag — och började läsa teologi. Sedan rullade händelserna i mitt liv snabbare. Kort och snabbt: Jag praktade i Uppsala våren 1968 — sextioårig — och prästvigdes i maj samma år.

PRAST OCH LÄRARE

De ett och ett halvt år, som gått sedan dess har varit arbetsamma prästår. Men om det skall jag inte berätta. I stället tar jag ett språng i min berättelse för att konstatera, att jag en dag fann mig själv som lärare vid Solbacka läroverk.

När jag var ung ville min farfar, att jag skulle bli lärare, men jag ville inte, och många gånger har jag varit glad för att jag "slapp". Nu är jag glad över att få vara lärare.

Nå, hur blev jag det?

En tid efter det jag blivit förordnad som kyrkoadjunkt i Vadsbro och vice pastor — dvs vikarie för kyrkoherden — i Årdala, Forssa, Vadsbro och Blacksta församlingars pastorat, blev jag uppriktig av skolans studiekrav, som undrade, om jag inte skulle kunna åtaga mig en timlärartjänst i religionskunskap. Jag tvckade. Anledningen var min "rädsja" för lärarens arbete — nutidens skolelever är ju så svåra, har det sagt. Så småningom övervann jag min tvukan, som även rymde det skälet, att jag inte ville splittra mig — prästgärningen var nog så krävande!

Nu har jag tjänstgjort på Solbacka i drygt två månader — och stortrivts. Eleverna är i min smak — skärpta och frigjorda, öppna för dialog och debatt, som är något av min melodi. Även om det någon gång kan vara litet strävsamt att engagera, när kursstoffet inte är det mest aptitliga, så förblir helhetsbilden av både eleverna och arbetet mycket positiv.

FORTFARANDE TRE ROLLER

Minas hobbies — efterlyses av "Barden", som instruerat om denna lilla självbiografi. Sanningen är, att jag inte har några. Arbetet tar allt, och eftersom det är så nyanserat, täcker det mitt behov av hobby helt och fullt. Helst som jag har tillfälle att skriva av mig, när andan faller på. Med andra ord: Jag har fortfarande tre roller — prästen som nummer ett, religionslärens som god tvåa eller litet till och journalistens emellanåt och litet förträngda.

Visst är jag nöjd — men inte med mig själv. Jag är nöjd med att få vara med, fastän hären blivit färre och gråare...

Sture Olsson

Pastor Sture Olsson, lärare i religionskunskap och präst i Vadsbro församling.

Ett senhöstbesök hos konstnärsparet Hörberg

Storm och novemberödslighet hos fjällräven i Blekinge

Ödsligheten spelade på sin gäl-la novemberflöjt den dagen och på sätt och vis kändes det som en stor lättnad att få stiga över tröskeln till det avlägset belägna konstnärsbostället. Ute vrålade nämligen stormarna för full hals och havet ropade med sin tordönsröst ett stycke nedanför den avlövade björkhagen. För väldsmamma vindkast virvlade löven ut mot det ensliga västblekingska näset och under färden ner mot våra båda älskliga intervjuobjekt, dvs konstnärsparet Ann-Britt och Henry Hörberg, drabbades vi av en känsla av utsatthet, övergivenhet och kanske inte minst av ensamhet. Ibland trodde vi förresten faktiskt att vi aldrig skulle komma fram till vår destinationsort. Vi körde genom ensliga och tysta byar. Vi färdades förbi gårdar kring vilka seklerna susade och vi tvangs t o m att öppna grindar innan vi var framme. Så långt ner i den lysterländska öd-

marken lever och residerar nämligen Ann-Britt och Henry Hörberg, de båda sällsport fina och belevade kulturmänniskorna som för ett par år sedan lämnade sitt boställe i Österskär i Roslagen för gott och slog sig ner här i ett säreget hörn av det mer säregna Listerlandet i Blekinge.

Och ett bättre och mera förtäffligt miljöbyte kunde de knappast ha gjort. Vi blev överens om detta när vi i den stormiga senhösteftermiddagen satt framför den öppna stugbrasan och förde ett stilla samtal om livet, dess många möjligheter men också dess sorger och problem. I Hörbergs stuga i Grammahagen i bvn Siretorp på Listerlandet i Blekinge där bor nämligen inget annat än friden. Där ligger alltid det kontemplativa nära till hands ty miljön där läker och ger en härlig inre ro. Allt i stugan är nämligen gammalt. Var-enda pryl har sekternas tyngd

Vem skulle inte kunna trivas i denna karakteristiska Listerlandsmiljö? I varje fall gör Henry Hörberg det. Här har han slagit sig ner utanför sin pittoreska stuga och tankfullt lyssnar han till höststormens sus. Listerlandets stormvindar de har nämligen mycket att berätta för de lyhörla lyssnarna och till dem hör onekligen Henry Hörberg, den finstämde konstnären som finner sig väl tillräcka långt nere i de lysterländska utmarkernas tägenomspunna nejder.

Henry Hörberg är född den 9 mars 1912. Precis när 20-talets övergång i 30-talet var han elev på Solbacka och nu en av de ständiga medlemmarna i föreningen Solbackapojkarna. Och visst minns han fortfarande sin gamla skola fast det är inte det den här artikeln skall handla om. Det blir i stället en skildring om konstnären Henry Hörberg, den verklige fjällräven som bosatt sig i ensligheten på det västblekingska näset. Texten har skrivits av Ove Johnsson och bilderna tagits av Stig Carlson under ett besök de gjort hos Hörbergs för ST:s räkning.

över sig och tidlösheten drar djupa andetag i kamrar och gemak. Tidlösheten — ja, den kommer också märkbart till tals då det gäller Hörbergs konstutövande. Sedan flera år tillbaka har han årligen strövat i de svenska fjällen och därifrån har han också hämtat sina älsklingsmotiv. Fjällvärldens tidlösa och isande ödslighet den har han lyckats fånga på ett mästerligt sätt. Därom vittnar de många alstren som pryder väggarna i konstnärsbostället, och om kärleken till fjällen vittnar också hans egen gestalt. Den präglas av en pitaglig seghet, en karghet och väderbitenhet som med fantasins hjälp mycket väl kan förta tanken till en ensam björk stående i gränslandet till det stormpräglade kalfjället.

F HOS OTTE SKOLD
"fjällräven" Henry Hörberg tändar plötsligt sin pipa, stirrar

in i den flammande brasans glöd och så börjar han berätta. Han talar om tiden då han studerade konst i Düsseldorf och då han gick i målarskola hos den dåtida chefen för Nationalmuseum, professor Otto Sköld. Det var en stimulerande tid och det var då som Hörberg nådde en viktig milstolpe i sitt konstnärliga utvecklingsskede.

Och så bar det så småningom upp mot fjällen, upp till ödslighetens landamären i vårt kyliga nordanland. Motivsökandet under ensamma fjällvandringar har med åren blivit en livsnödvändighet för honom och beträffande hans stora lidelse för fjällvärldens majestätiska natur är det ingen överdrift att påstå att han känner nära andlig släktskap med de på sin tid inbitna fjällströvarna Dag Hammarskjöld och Sten Selander.

— Vad var anledningen till att ni lämnade ert boställe "i Roslagens famn" och flyttade ner till Blekinge frågar vi Henry Hörberg.

— Vi ville ha miljöombyte, säger han. Vi hade länge närt en längtan mot söder och så gjorde vi slag i saken. Och att det sen räkade bli Listerlandet berodde väl kanske i viss mån på att min släkt har sina rötter ute på den stormiga Listerhalvön.

Min farfar bodde t ex i Hällevik en gång och jag tycker att det är stimulerande och trevligt att sas vallfärd i fädernas spår.

SÖRMLANNINGAR

För övrigt är Henry Hörberg född i Sörmland och då närmare bestämt i Nyköping. Det är han förresten inte ensam om, ty i den stan såg också hans äkta hälft Ann-Britt dagens ljus. Ann-Britt odalar förresten även hon sina konstnärliga intressen även om de räkar ligga på ett helt annat plan. Hon är konstväverska och under hennes kunniga hand har det tillkommit många gedigna textilkonstverk.

Just nu smider Ann-Britt och Henry, det ensamma "hertigparet" av den novemberödliga Sill-

Konstnären Henry Hörberg är de djupa tankarnas man, vilket väl bör kunna framgå av denna bild. Kanske drömmar han om fjällvärldens vita viddar, den värld från vilken han med förkärlek hämtar sina motiv.

näsudde", synnerligen djärva planer. De tänker nämligen till nästa år öppna en butik hemma på bostället i Grammahagen. Men det blir sannerligen inte vilken butik som helst. I den tänker de i synnerhet tillhandahålla gamla och unika ting, saker som endast kan glimma i verkliga kännares ögon. Och nog skulle den butiken kunna löna sig. Om somrarna myllrar det nämligen

av sommargäster i herrskapet Hörbergs grannskap, dvs i den bedärande badorten Sandviken i Siretorp, det Sandviken vars vågor i dag var på ett fruktansvärt bärskahumör.

Stormen, den evinnerliga och hart när ständiga Listerlands-stormen, högg på ett obarmhärtigt sätt i stugans väggar under vårt samtal invid den värmende

brasan. Ja, den högg tom så frenetiskt att husets båda katter vaknade och undrande lyfte de sina huvuden från sitt sköna viloläger. Men fårflocken som drev fram där ute på den avbetade novemberängen de undrade inte. De hade vid det här laget hunnit bli vana vid stormbyarna som vräkte in från det askgrå havet och som om ingenting hänt slet de i sig av betesvallens allra sista grästussar.

Det hade redan börjat skymma när vi med konstnärsparet i vårt kölvatten kom ut på gårdsplanen. Nörröver glimmade det i ensliga stugor, men söderöver var det alldeles svart. Mot det väderstrecket bor det nämligen ingen utom möjigen trollen och huldrorna, skogssnuvan och älorna. Som en yttersta utpost mot havet, mot det evigt malande Listerhavet, ligger nämligen det Hörbergska bostället. Ingening stör deras saliga vinterfrid.

Deras stora dröm om ett avlägsset boställe långt ute på ett lysterländskt näs den har tillfullt blivit en verklighet. Genom stormens dån skar råvarnas ylände därute på näset och borta vid syskonen Nilssons gård (Nilssons är Hörbergs närmaste grannar) hoade en uggla. Ibland kan faktiskt ödsligheten bli vacker och det är just vad den är ute i Grammahagen en novemberafton "när stormens lurar skalla kring bleka fält och land" för att nu läna en hymnologisk strof.

Ödslighetens rörflöjt spelade länge för oss, ja ända tills vi åter nådde civilisationen eller mildare uttryckt, tätbebyggelsen. Hade en tomt eller en skogs-snuva hoppat framför bilen skulle vi inte alls förundrat oss. Vi rullade ju nämligen genom sagans land, genom den lysterländskutbyn där mystiken ruvar och där seklerna vilar vid hävdernas flammende härdar.

När höststormarna rasar utanför då är det skönt att ha tillgång till en sådan här lugn och trivsam vrå tycker fru Ann-Britt Hörberg och det tycker säkert också misse som verkligen ser ut att trivas med tillvaron i konstnärsstugan långt nere i Grammahagens trolska marker.

I hemmets lugna vrå vid den öppna brasan och i sällskap med husets båda katter trivs konstnärsparet Hörberg utomordentligt väl.

Kundernas
förtroende
vår bästa
reklam

Hälsingborgs Tryckcentral

252 23 Hälsingborg - Tel. 042/11 17 46

Boktryckare TORSTEN BERGHAMMER

För tjugoåret är sedan invigdes Malmö stadsteater med "En midsommarnattsdröm" i Sandro Malmquists regi. Det var en pamplig iscensättning, värdig den nya teatern, Europas största och modernaste, ritad av Sigurd Lewerentz, David Helldén och Erik Lallerstedt och tillkommen för att förverkliga Per Lindbergs folkteatertanke. Salongen rymde 1665 personer och förscenen

sprängde "tittskåpet", så att spelet öppnade sig mot publiken. Jag minns, att Malmquist tagit väl vara på de lyriska effekterna med Gaby Stenberg som naken gudinneskön Titania och Georg Arlin som stålig och bjudande Oberon, agerande i en mänskensdränkt Bauerskog. Viveka Linder gjorde en okynnig, guttaperkastudsande tjuvpojksflicka av Puck, som etsat sig fast i minnet. Till det minnesvärda hör också bredden och musten i Oscar Winges botten.

Pietetsfullt har nu Malmö stadsteater till kvartssekelsjubileet tagit upp invigningspjäsen. Men det är också det enda, som är pietetsfullt i sammanhanget.

En liten repetition av det väsentliga i den snälliga intrigens kanske inte läsaren mår illa av. Hertig Tesevs av Aten skall fira bröllop med amasondrottningen Hippolyta. Egevs dyker upp och klagar över att Lysander rymt till skogs med hans dotter Hermia, utlovad åt Demetrius. Hermias vänna, Helena, som är förtjust i Demetrius, skvallrar för denne. Alla irrar de kring i älvdornas skog, där älvdungen Oberon brutit med sin gemäl Titania, därför att hon vägrar att lämna ifrån sig en vacker liten skyddsling, som Oberon vill ha till page i sitt jaktsällskap. Oberons passopp, naturväsendet Puck, får order att drypa sövande saft från en kärleksört i ögonen på Demetrius och Titania, så att dessa vid uppvaknandet blir förälskade i den första varelse de ser. Puck råkar förtrolla Lysander, vid vars sida vilar inte Hermia utan Helena, vilken Lysander bestormar med sin kärlek. Men även Demetrius får en dos, varför de båda herrarna vill duellera om Helena — skickligt vilseförda av andra Puckska trolltrick. Titania grips av lidelse till hantverkaren Botten. Denne, som tillsammans med hantverkarkumpener skall uppföra en lustpjäs om Pyramus och Tisbe, har av Puck försett med åsnahuvud. Sedan Titania lämnat

Intressant och humoristisk jubileumsföreställning

FÖGA LYRISK MEN MYCKET KOMISK

— ja, mycket laddad med stor, befriande humor är Malmö stadsteaters jubileumsföreställning med William Shakespeares "En midsommarnattsdröm", skriver teaterkunige Solbackaläraen Bo Magnusson i denna annärlan i Eskilstuna-Kuriren. Magnusson var med 1944, då Malmö stadsteater invigdes och då man även gav "En midsommarnattsdröm". Han gör i artikeln jämförelser med iscensättningen av "drömmen" sådan den tedde sig för tjugoåret sedan och som den framstår för honom idag.

Illustrationen gjord av Arne Isenius.

från sigpagen till Oberon, häves förtrollningen. Parsammansättningen blir den rätta och hertigbröllopet ett stort lysande tre-parsbröllop, där underhållningscloun är hantverkarnas festliga uppdrag av Pyramus och Tisbe.

Sven Christer Swahns översättning — man förmodar, att den är gjord i bästa samförstånd med regissören Jan Lewin — är lättbegriplig, rolig och småfräck och tar fasta på det realistiska i pjäsen.

Den lät i stort sett bra, även om man saknade lyriska övertoner. (Den man 1944 kunde njuta i Per Hallströms eller vant sig vid i Carl Gustav Hagbergs).

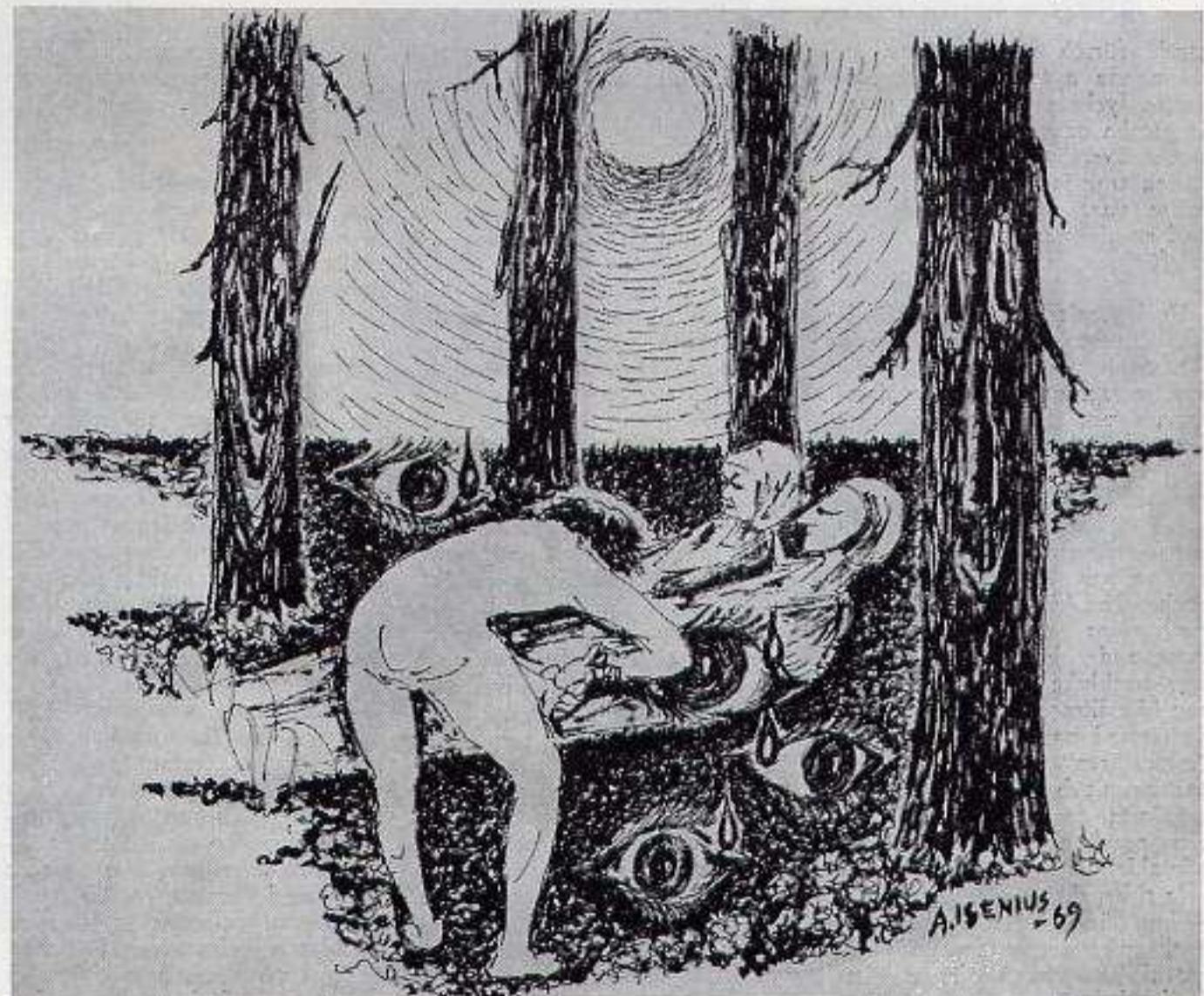
Jan Lewins regi har också i det hela resulterat i en avpoetiseran-

de föreställning. För den som väntat sig på övrigt vis få vaggas in i Ijus sommarnattsförtrollning, älsklig trolskhet spetsad med litet Pucksk illmarighet och skålmskhet till smekande toner av Mendelssohn, kan Lewins iscensättning ge en chock.

Programhäftet tar Sven Christer Swahn Shakespeare-kännaren Anthony Burgess' ord, att "kropparna är allt" till utgångspunkt för en karakteristik av Midsommarnattsdrömmen som "en bröllopsnattsrealitet". Bläddrar man vidare i häftet, finner man under rubriken Titania och åsnahuvudet ett utdrag ur Jan Kotts Shakespeare — vår samtida. Det är alldelvis uppenbart, att det är i dennes kölvatten Lewin simmar. I enlighet med dennes intentioner har han

i pjäsen sett ett spel om nattsidan, driftssidan hos människorna. Ett av de animala lustarnas spel — en häxsabbat i Goyas anda. (Som bekant hänvisar Kott i sin essä över Midsommarnattsdrömmen till Goyas Los caprichos, där det groteskt djuriska hos människan nagles av ett genialt ritstift). Jag tycker knappast, att man kan kalla denna uppfattning antiromantisk. Snarare rör det sig om ett annat slags romantik än den traditionella älvd- och skogs-dunkellyriska — en grotesk-primitivistisk romantik.

Alldeles bortsett från att jag är benägen att dela Gunnar Sjögrens åsikt (i Shakespeare, dramatiker, människa och myt), att Kotts tolkning är "en grotesk överdrift", kan jag inte finna annat än att Jan Lewin gjort ett spän-

A. ISENIEUS - 69

FAST GREPP

med

SLANGKLÄMMOR

i järnhandeln
hos biltillbehörsfirmor
på bensinstationer

Radio • TV

Grindbergs Radioaffär

MALMÖPING 0157/201 90

Auktoriserad service

nande försök att inscenera en spännande nytolkning. Att han endast lyckats till en viss grad, är ganska naturligt. För att helt lyckas överföra Kotts vision till scenen tror jag en regissör själv måste vara en genial visionär med en visionärt besatt ensemble till förfogande.

Puckgestalten, spelad av Carl-Ake Eriksson, har, tycks det mig, fått den rätta demonin. Med risigt, mossgrönt hår, ena ansikts-halvan vit, den andra blå, en blodrød mun och träckbruna och — gröna ränder över den ljusbruna, nästan intill nakna kroppen — pungen dold men baken bar — har Erikssons Puck tycke av ond faun. Under sina smidiga bocksprång (fint stödda av Kjell Anderssons musik) och hest skrockande he-he-he-n sprider han bocklukt i salongen, nära nog lika illusoriskt som prutande hästar i manegen ger den rätta "atmosfären" på cirkus. Roligt har man åt denne Puck, men han ger även den riktiga rysningen och eggelsen. Hans obscenitet blir aldrig enbart komisk, den är hela tiden till en viss grad farlig — hm, härlig. Detta dubbelvärde har man endast undantagsvis lyckats tillföra föreställningen. Visst är den helgröna, välvuxna Tita-

nia (Mona Åstrand) med säröd mun och de söta älorna — med en verlig ärtä till Ärtblomma (Ulla Wennborg)! — attraktiva, där de dansar i Jörgen Fogelquists skog av suggestivt belysta olixfärgade fondtyllremsor, som faktiskt någon gång under ljusväxlingarna kunde skrämma. Men de är inte djuriska på demoniskt vis. När åsnan — Botten spänner på Titania under gnäggningsar, hettar det inte i inälvorna utan endast rycker i smilbanden.

I hovvärlden saknade man retorisk och lyrisk glans i Tesevs (Bengt Brunskog) föredrag men kunde glädja sig åt hans humor. Hippolyta var skön att skåda. Av hov- och älgoverheten talade egentligen bara Egevs, Hermias far (Gunnar Ekström), distinkt. Han ger för övrigt sin biroll beundransvärt klar profil.

Flickgrälet mellan Hermia (Annika Lundgren) och Helena (Susanne Danielsson) gjorde starkt intryck. Den senare visar genomgående fin inlevelse. Säväl hennes mimik som plastik lovare gott för framtiden. Särskilt beundrar jag hennes sätt att under unglickshysteriskt sprattel och stamp schasa bort de förfärliga

FLORA-HUS "kändisar"

Flora-husen har blivit "kändisar". På sitt danskinspirerade utseende. Sina speciella inredningsdetaljer. Och genombrottta planlösningar. Lättbyggt elementsystem.

Se först i katalogen. Sedan i verkligheten. Vi visar gärna. Och Ni förstår säkert varför Flora-designen blivit så uppmärksammad. Redan finns 3.000 nöjda Flora-husagare. Från Ystad i söder till Övertorneå i norr.

Försäljningskontor över hela landet.
Välkommen. Ring eller sänd in kupongen.
AB FOGELFORS BRUK, Fägelfors.

Tel. 0491/512 00

Sänd in denna kupong till AB FOGELFORS BRUK, Fägelfors. Tel.: 0491/512 00, så får Ni ytterligare informationer:

Namn: ..... Tomt finns
Bostad: ..... Står i tomtkö
Adress: ..... Skall byggas nu
Tel. ..... Skall byggas senare

FOGELFORS
HUS AV BESTÄNDE VÄRDE

karlarna! Det behändiga framförkandet av barnrumpsreflexer vittnar om en djup identifikation med rollen.

Om Folke Sundquists Oberon kan sägas, att han inte saknar pondus men väl personligare kontur. Kanske skådespelaren därigenom velat understryka Oberons karaktär av naturmäkt?

Men nu till dem, som vid sidan av Puck och i någon mån Helena bär upp denna föreställning: Botten och hans tappra gossar i hantverkargillet. Glimmar det lyriska och det demoniska blott momentant i jubileumsföreställningen, lyser med så mycket större styrka och ovansklig glans komiken. Alla gjorde fint ifrån sig. Gänget bestod av Halvar Björk som Botten, Rune Ek som Flöjt, Göte Fyhring som Kvitten, Owe Stefanson som Snugg, Arne Eriksson som Tut, och Sölve Dogertz som Magerman. Man minns Oscar Winges prestation, hans kluriga gemytlighet. Men frågan är, om inte Halvar Björks är ännu mera obetalbar. Han har en schwung i rytmén, en frisk naivitet, som fullständigt besegrar åskådaren — lyssnaren. Det måste ligga mycket arbete bakom en sådan rolltolkning. Björk har

också detta mystiska, som man i brist på annat kallar scenisk utstrålning. Han fyller scen och salong med sin mänskliga vibration och sin strålande humor.

Hans hulda brud, Tisbe alias Rune Ek, går inte heller av för hackor i sin kostliga mask och kostymering: blå knälänga, krämgula flätor och nakna tränklossbröst på den blodröda klänningen. Vartill kommer en falsettrost, som slår drillar i den högre operaskolan!

Att Fogelquists scenografi och kostymering delvis är fyndig och har stora förtjänster, har redan antymts. Särskilt gjorde sig skogen vid övergångarna till gryning och skymning. Direkt skön var scenen och grupperingen vid den andra stora nedsvängningen, då Puck trolltar bort de unga ålskanades förkrollning.

Helt nöjd är jag inte med palatsstiliseringen: genomskinlig väv på vita ramar. Litet futtigt. Kanske kunde också alferna ha varit en aning lättare klädda.

Summa: Malmö stadsteaters jubileumsföreställning är intressant, foga lyrisk men mycket komisk — ja, laddad med stor, befrämmande humor.

Förste kurator Lars Harlegård (till höger) och Per Werngren (rådsmedlem 66 och 67).

Från vänster: Hans Parneus (rådsmedlem 67 och 68), 1:e Q och Thomas Stenborg, andre kurator.

Rektor Andreas Ehn tillsammans med andre kurator Lars Harlegård under Internatiaden i Sigtuna.

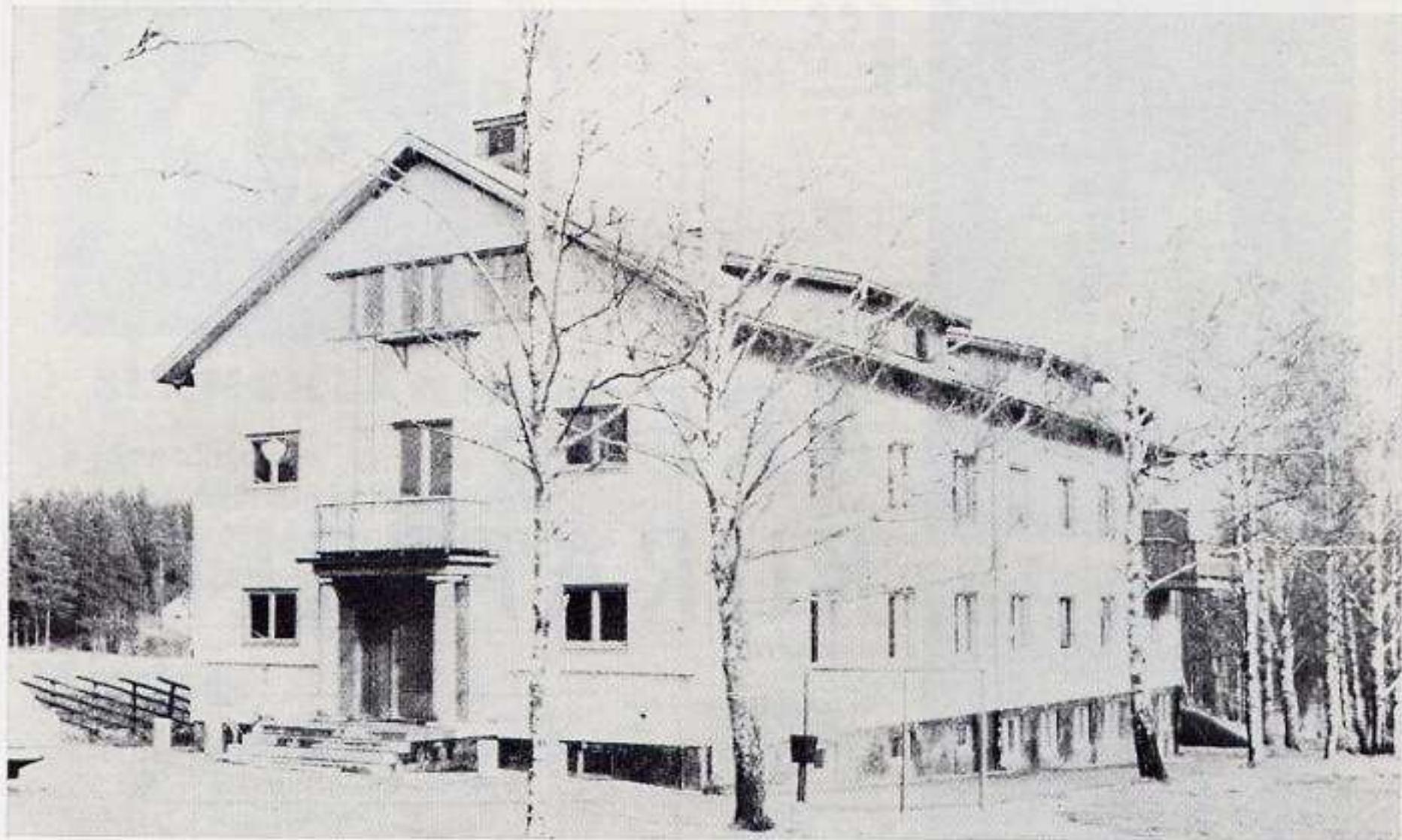
ÅRETS KURATORER

Foto: BARDEN

Efter väl förrättat vårvärl lämnar förra läsårets andre kurator Gustav Nobel över till Thomas Stenborg. Tack Gustav och fortsätt med middagsömmen! Den är dig väl unnad!

BLAND VÅRA NYA LÄRARE

PÅ ALLÉN

Det har varit vaktombyte på Allén! Magister Wetterström, gymnastikdirektör Nilsson och husmor Samuelsson har slutat på skolan och lämnat kommandot på elevhemmet.

Ny pater på 1:an är magister Fingal Appelgren, som hämtar sitt psykiska stöd från fru Monica. Magister Appelgren, som är 32 år, hade från början tänkt bli arkitekt men fick i stället intresset väckt för det fantasieggande byggandet av ekonomiska modeller. Han läste ekonomi vid universitetet i Göteborg med distribution — för professor af Trolle på handelshögskolan — som specialinriktning.

Mellan tvätt och blöjbyten läste samtidigt fru Monica in sin fil kand i konsthistoria, företagskonomi, nationalekonomi och sociologi. Dessförinnan hade hon också kommit in på Konstfack i Stockholm.

* * *

Innan han kom till Solbacka har magister Appelgren varit lärare på bl.a handelsgymnasierna i Trollhättan och Norrköping, där han undervisade i distribution, företagskonomi, matematik, rättskunskap och samhällskunskap. I båda städerna bedrev han samtidigt även postgymna-

siet vuxenutbildning på TBV, tex HFK-kurs i distribution.

Liksom sin man har fru Appelgren undervisat på Handels och Teknis i Trollhättan och Handels i Norrköping samt dessutom på grundskolans högstadium. Ämnen var svenska, historia och samhällskunskap. På Statens skola för vuxna har hon på kvällarna också undervisat i samhällskunskap på gymnasiet.

* * *

På Solbacka undervisar magister Appelgren i distribution, företagskonomi, samhällskunskap och rättskunskap och fru Appelgren i svenska och kristendom. Det främsta fritidsintresset knyts till den egna segelbåten (trots, inskuter magister Appelgren, Monica från början var en landkrabba). Inom lyriken är magister Appelgren förtjust i Ekelöv och Tranströmer men även i japanska No-spel, liksom Monica, som även tycker om Saint John Perse och Gilgamésh-eposet. Modern seriös musik av tex polacken Penderecki, jazz samt indiska ragas och irländsk folkmusik lyssnar båda gärna på.

* * *

Familjens stolthet vid sidan om barnen Tullia och Nils, är en irländsk "bägare", Meather, att dricka mead (mjöd) i. Hypermodern i sin funktionella form är den en antik silverkopia av en tusenårig hednisk träkonstruk-

tion, stående originellt nog på sina fyra handtag. Familjen använder den bl.a att fira in det nya året med, då Meather fylls med champagne.

Herr och fru Appelgren tycker att Solbacka är intressant när det gäller undervisning och elevkontakt och hoppas få stanna här länge. Den förhoppningen har vi också.

* * *

På 2:an har familjen Sollander tillsammans med pudeln Tasse övertagit efter magister Nilsson. Magister Torbjörn Sollander tog fil mag-examen i Uppsala —67. (Ek historia, statistik, pedagogik och nationalkonomi). Först tänkte han bli ingenjör och började efter realexamen på L M Ericsson, men de planerna uppgavs för Arbetsmarknadsstyrelsen i Härnösand, där han arbetade som amanuens på länsarbetssnämnden. Hösten 1968 kom han till Linköping tillsammans med sin fru Sigbritt och där undervisade han på grundskolans högstadium i samhällskunskap, historia, svenska och socialkunskap.

* * *

Här på skolan undervisar magister Sollander i samhällskunskap, historia och socialkunskap för realskolans sista klass och gymnasiet. Fru Sigbritt är husmor på Allén och vikarierar ibland för syster Vasti på Sjukan

eftersom hon också är utbildad sjuksköterska.

* * *

Gemensamma intressen är antika saker och antik konst samt sömnad, även om det sistnämnda står för fru Sollander. Magister Sollander är också mycket förtjust i musik, speciellt modern jazz och har själv spelat "sax". Förutom detta är fiske, jakt och friluftsliv det som mest hägrar på fritiden.

* * *

Om det inte hade blivit Solbacka vad hade det då blivit?

— Ja, säger magister Sollander, jag antar att det hade blivit ett annat internat eller en folkhögskola. För just på såna skolor blir kontakten och sambanden mellan lärare kontra elever mycket bättre och mer personligt och det är en sak som jag värdesätter mycket.

Frukostasten slut och fyra nya lektioner väntar. Två klasskamrater på väg till skolan. Men nej, flickan är faktiskt läraren Monica Appelgren.

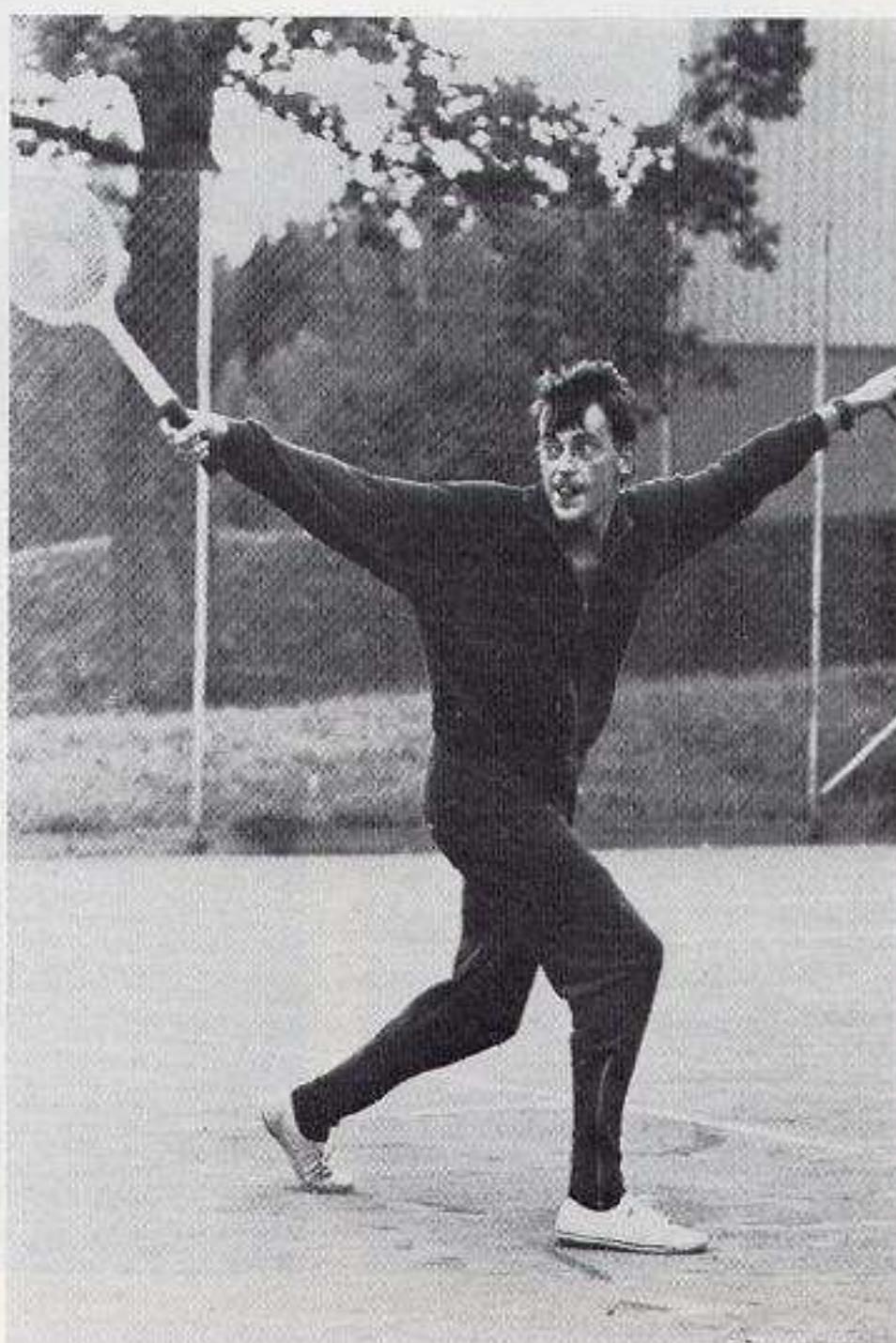
Magister Torbjörn Sollander, pater på Allén 2, och fru Sigbritt Sollander, husmor, tillsammans med allas gunstling, pudeln Tasse,

Svenska, kristendom eller historia är det Monica Appelgren försöker lära ut till klass 8. Inte matematik, som man skulle kunna tro av svarta tavlan. Foto: Johan Wallin. Övriga bilder har tagits av Barden.

Magister Monica Appelgren på väg från expedition till lektion.

"Fingal, det här är den sexigaste bild jag någonsin sett av dig," sa fru Monica skrattande. Och Fingal Appelgren såg inte ens särdat ut.

Kan ledningen ro båten i land?

Foto: Carl-Johan Ekströmer

Årade gäster!

Som torde vara bekant för flertalet av er lever internatskolorna under en hård ekonomisk press. Detta gäller inte minst Solbacka som under några år haft betydande svårigheter. I denna situation har alla tänkbara rationaliseringssättgärder satts in. Dessa kan emellertid endast drivas till en viss gräns — större delen av vår budget består av ganska fasta lönekostnader. Vi producerar ju knappt någon standardvara utan har tvärtom att göra med ett många gånger nog så ömtåligt material. Detta kräver omfattande personella resurser.

Styrelsen har på allt sätt sökt informera statsmakterna och företrädare för landsting och kommun om nödvändigheten av ökat ekonomiskt stöd. Hittills har endast kommunen uppfattat situationens allvar. Det är emellertid orealistiskt att tänka sig att en liten landsortskommun skall kunna överlämna de ekonomiska förpliktelser som rätteligen borde åvila statsmakterna. Regeringens representanter har visserligen verifierat behovet av internatskolorna men för Solbackas del har detta icke inneburit något utökat stöd.

Styrelsen anser sig nu ytterligare förhindrad att dra ytterligare växlar på framtiden. Under oförändrade förhållanden anser den

Politik kan stjärna Internatskolor

Solbackas framtidsutsikter är svåra. Inte bara Solbackas utan alla internatskolor. Detta gjorde Solbackas verkställande direktör Sven Fredholm ingen hemlighet av när föräldrar, press och andra intresserade samlats till en informationsdag den 4 oktober. Sven Fredholm, som på bilden ovan intervjuas av en kvinnlig journalist, hade mycket att säga och ST återger här hans tal in extenso. Till detta har Fredholm gjort ett tillägg om vad som hänt efter det informationsdagen hölls.

sig icke längre kunna ta ansvaret för skolans ekonomi. I konsekvens härmde har de lärare som har nio månaders uppsägning uppsagt från sina befattningar vid skolan.

Innebär detta drastiska steg att en sjuttiårig verksamhet kommer att upphöra i och med utgången av vårterminen? Under oförändrade förutsättningar finns naturligtvis endast ett svar. Ingen av oss som arbetar här på Solbacka kan i vår livligaste fantasi tänka oss att förutsättningarna skall bli oförändrade. Även om vi böjer oss för ekonomiska realiteter är vi övertygade om att den verksamhet som bedrivits och bedrives är alltför värdefull inte bara för dem som får sin utbildning och uppfostran här utan också för samhället som sådant.

Ur samhällets synpunkt är det bagatellartade belopp som erfordras för att driva verksamheten vidare. Möjligt är vi rädda för

"Alla lösningar skall prövas"

jälpa Solbacka r ej gångbara

BILDERNA
från informationsdagen är tagna
av BARDEN.

att orationella politiska ställningstaganden kan grusa våra förhoppningar. Det finns många tecken på att inget politiskt parti för närvarande vägar stödja internatskolorna. Resonemanget hakas upp på det förhållandet att endast vissa samhällsgrupper har möjlighet att sända sina barn till internatskolorna.

Att detta just beror på statens begränsade ekonomiska insats ägnar man icke en tanke.

Aven om statsmakterna skulle svika oss kommer vi att göra allt som står i vår makt för att finna andra vägar. Det är för tidigt att nu uttala sig om vilka — endast en sak är väl klar och det är att en institution av denna storleksordning icke kommer att ligga obrukad. Allt talar ju för att det är undervisningsverksamhet som skall bedrivas här. Man borde således kunna tänka sig någon annan form av pedagogisk verksamhet som drivs vid sidan om den nuvarande. Vår lägsta målsättning är under alla förhållanden att möjliggöra för de elever som nu vistas här att också på vanligt sätt avsluta sina studier vid Solbacka. En förutsättning härför är emellertid att vi även i fortsättningen får åtnjuta förtroende. Vi kommer att hålla er informerade om varje ny fas i utvecklingen. I dagens situation finns därför ingen som helst anledning för er att vidtaga några mäkt och steg.

Avgörandevis kan endast konstateras att vi som arbetar på Solbacka har ett alltför dyrbart pund att förvalta för att det skall spelas bort innan alla tänkbara alternativa lösningar har prövats. Vi ber er därför vara övertygade om att vi kommer att göra allt vad som står i vår makt att hitta lösningar som tillfredsställer era berättigade krav.

***

Informationsdagen hölls den 4 oktober. När detta skrivs har ytterligare en månad gått. Vad har hänt under mellantiden?

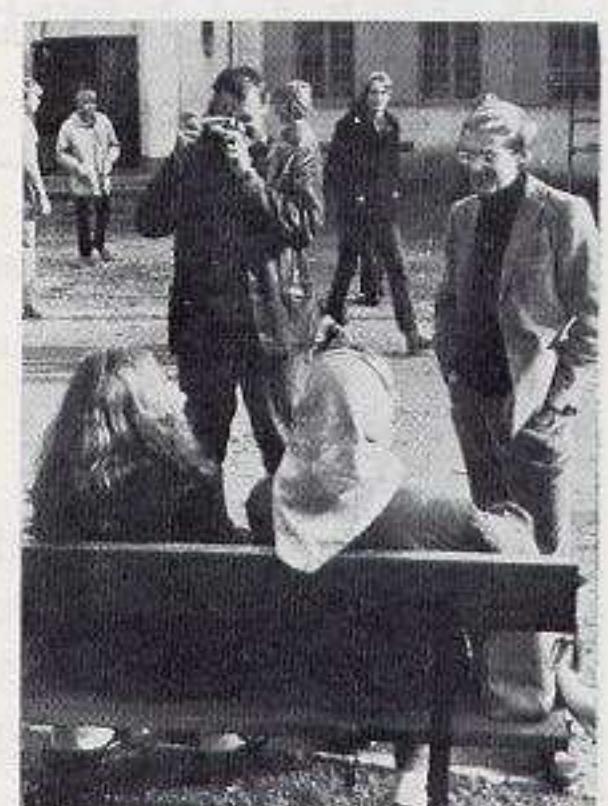
Reaktionen från målsmännens sida har varit utomordentligt positiv. Den nybildade föräldraföreningen gjorde genom interimsstyrelsens ordförande en enkät vars syfte var att söka fastställa föräldrarnas inställning till höjda elevavgifter. Av hitills inkomna svar

— ca 65 % — har 4/5 varit positiva till en betydande höjning medan resterande femtedel varit tveksam eller negativ till förändringar i elevavgifterna. Det överraskande utfallet får ses mot bakgrund av att flertalet av våra uppdragsgivare förmögligen finansierar elevavgifterna genom i anspråktagande av kapitaltillgångar. Den förutsatta skärningen av arvs- och förmögenhetsskatterna gör förmögligen valsituationen lättare. Kapitalet kan på längre sikt svårigheten disponeras på ett mera lönsamt sätt än till barnens utbildning.

Landstinget har också tagit ställning till skolans framställning om ekonomiskt stöd. Beslut fattades om ett bidrag om 200 000 kronor. Detta beslut är destomera glädjande som den politiska enigheten var fullständig. Detta trots att vissa tidningar på känd manér spydde galla över skolan och dess verksamhet. Dessa tidningar och deras medarbetare skyr inga medel — ej heller verifierade lögner — för att uppnå sina syften. Mot nämnda tidningars journalistik kan ställas de objektiva beskrivningarna av sakläget som lämnats i länstidningarna. Genom att dessa kontinuerligt följer skolans verksamhet borde de ha goda förutsättningar att värdera skolans insatser.

Styrelsens agerande vid dess senaste sammanträde understryker situationens allvar. Likväld bestämdes dess handlande av gällande avtal med viss lärarpersonal. Frågan kommer att tas upp till förykad behandling vid ett sammanträde i mitten av december. Redan nu har faktorer tillkommit — landstingets anslag och föräldrarnas positiva reaktion. Skulle ytterligare positiva bidrag inkomma under den månad som kvarstår till sammanträdet finns väl anledning förmoda att styrelsen ser ljusare på den framtida situationen.

VD Fredholm

BLAND VÅRA NYA LÄRARARE PÅ ÖSTERBO

Inte bara Allén utan även Österbo har skifftat pater och husmor. På första våningen basar Jan Munkberg och Thomas Bardenstam som prefekter medan fru Wall bor i paterslägenheten. Hon har också övertagit kamrater Gotbergs arbete på kontoret.

På andra våningen bor 25-åriga Margita Sjölund-Wiggers, som för övrigt anlände till Solbacka samtidigt som samhällskunskapsläraren Hans Monné från lärarhögskolan i Linköping. För båda torde vistelsen på Solbacka bara bli ett gästspel eftersom lärarhögskolan placerat dem här för den obligatoriska praktiken.

***

Margita Sjölund-Wiggers undervisar i franska och historia och är klassföreständare för 3a. Hon tillhör de moderna när det gäller förhållandet lärare—elever och har lagt bort titlarna med eleverna i sista ring. Det låter lite avigt, säger hon, att bli kallad för magister av eleverna, när en del bara är två år yngre än jag själv.

Hennes hobbies är ridning och jazzbalett och de mest lästa författarna är Pär Lagerkvist och — och naturligtvis — Albert Camus.

***

Längre fram i korridoren ligger den våning där lektor Conny Carlsson bodde och som nu övertagits av kapten Stig Ericsson med fru (husmor). Kapten Ericsson var ingenjörsofficer under andra världskriget, gick på krigshögskolan 50–52, har varit på försvarsstabben och haft hand om totalförsvarsfrågor.

Han gick på Backen 1930–32 och bodde då på samma våning där han nu är pater. Han hade elevnummer 22 och har fortfarande galgar med det numret kvar. Veckopengen var 1–2 kr och gottdiskan låg i expeditio-
nen, där man kunde köpa den då välkända Pom-pom-chokladen. Förutom pater på 2:an är kapten Ericsson också fritidsledare och där hoppas han att mycket skall gå att uträffa.

***

Österbo har alltid ansetts som luckan där det bara bodde elever

i de lägre klasserna. Rummen var de sämsta av skolans elevrum och eleverna som bodde där tillhörde mer eller mindre skolans vildaste klientel. Men hur är det där i dag?

Ja, där bor inte fler elever ur de lägre klasserna än på andra elevhem, rummen ser i stort sett ut som rummen på övriga elevhem och "det vilda klientelelet"... Låt oss presentera följande vilda gång.

***

Rådsmedlemmen, den lille Munken tror sig tillhöra dom smartare på luckan. Han är för det mesta bara ute och ränner. Efter honom finner man den andre rådsmedlemmen och prefekten, den vimsiga Barden, som

endast har ordning på andra men inte på sig själv. Han syns bara antingen nere i fotolabbet eller på sitt rum knackande maskin.

Om Nyberg och Berg finns inte mycket att säga. Båda tillhör dom lugnare och båda ses alltid pluggande, pluggande och äter pluggande. Rappe den sprallige, naive kortspelaren tror sig tillhöra de bättre på luckan när han drar en spader tillsammans med Ektander, Ertman och Hjelquist.

***

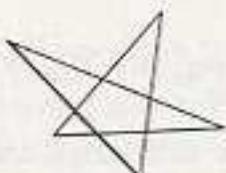
Weisser, den motorcykelgalne, sitter för det mesta och slösar till musiken från Vilda Ånglarna medan han läser sina motortid-

forts. å sid. 22

Husmor, fru Ericsson på spräng. Hon omramas av Margita Sjölund-Wiggers, dels som kontrollant vid en idrottsdag, dels på promenad med något av okänd ras. Kanske fransk?

KORT MEN TREVlig Mysafton

En kväll i september hade nästan hela skolan samlats i aulan för att lyssna på den utlovade myskvällen med Wrangel, Rune, Svennerstam, Wiberg och Frisell, som skulle stå för underhållningen. Presentationen av underhållarna och deras låtar ropades på "drälig franska" och redan från början var stämningen hög — som alltid annars om åren. Gester, spontana grimaser och annat rev ner den ena applåden efter den andra.

Tyvärr är det ju så att allt som är roligt bara varar en liten stund och efter ca en timmes sprakande underhållning var myskvällen över. Ett stort tack till er som gjorde att kvällen kunde äga rum precis som förr.

På Bardens bilder ses Lars Wiberg ackompanjerande Stampe med sångerna, dels Svennerstam framförande en av sina egna melodier på gitarr och dels hela gänget.

SVÄNGPORTEN som håller

Byggherre: CHARLES WESTERBERG & Co AB, Nyköping

NEWAY

Diedrichs-Bolagen AB

tel. 08 / 23 38 30

Kungsgatan 14

111 35 Stockholm

(Putte DIEDRICHS)

NEWAY
FÖR KVALITET

SVENSK TILLVERKNING

När flickan kom till skolan fanns gosson där

Barbro och Klas von Heland Solbackas första interna par

År 1951 gifte sig Klas von Heland och Barbro Wågberg. Egentligen är det väl inte så mycket att säga om att två unga och förälskade män gifter sig, men i det här fallet var det frågan om det första helinterna bröllopet mellan två Solbackaelever. Klas började på Solbacka 1938, slutade 10 år senare medan Barbro bara förgyllde upp skolan under året 1946–47. Så kunde det alltså gå när flickorna kom till byn.

Nu så här långt efter bor paret i radhus på Riksrådsvägen i Skarpnäck, eller om det är Bagarmossen, postadressen är i alla fall Johanneshov i Stockholm. Fast nu är det förstås inte bara Klas och Barbro utan även Kristina, 17 år, Kalle 16, och Fredrik 10. Och så får man inte glömma katten Julia.

Men hur gick det nu till för att de båda så småningom skulle hamna i Danderyds kyrka den där dagen 1951? Ja, för Klas var det Lucia när det tände till och för Barbro började det kanske med ett par ostoppbara strumpor.

Alltså:

Luciadagen 1946 skred Barbro fram med ljus i hår och Klas höll på att sätta pepparkakan i

vrångstrupen. Han spanade in flickebarnet, lärde sig hennes vanor och cirklar. Barbro brukade sitta i biblioteket och spela Rachmaninov på piano och vad var då naturligare än att Klas först tog reda på vem Rachmaninov var och sedan blev intresserad musiklyssnare. Det där gick ju bra, men det fanns värre saker.

Barbro segelflög, hon äkte skidor, hon var skridskoprinsessa och hon friidrottade, var till och med med i Skolungdomens. Allt det där var saker som Klas inte sysslade med, det närmaste han kom var väl att han brukade hålla på med skytte.

Låt oss så raskt hoppa över till Barbro. En regnig dag satt hon uppe i fönstret hos husmor och

såg en fotbollsmatch mellan Sjöstugan och Olympen. Rätt som det var kom tjutet från publiken nere vid planen: Heland. Klas hade gjort mål och husmor pekade ut den smutsigaste av alla de agerande på planen för Barbro och beklagade samtidigt att det inte gick att stoppa Klas von Helands strumpor längre, som hon just då försökte göra. Vid den tiden var det populärt att Solbackaelever skulle ärra kläder, möbler och annat från äldre elever när dessa slutade. Och naturligt för Klas var att övera äldre broder Karl-Eriks avgångda prylar när denne lämnade skolan.

Nåja, nog om detta! Det var vår, det var lövsprickning — det var dags för den alra skiraste kärleken. Så började då det sedvanliga Solbackamönstret: utflykter till Ekhholmarna, utsiktsberget och slutligen till Båvens sköna strand.

"Civilt" bodde Barbro på Stora Valla gård bara dryga milen från skolan och kunde åka hem lördagar — söndagar och Klas' intresse för fältskytte steg till enorma mått. Det enda mystiska var bara att skjutningarna för det mesta var förlagda kring Stora Valla... Men såg väl den glädje som varar beständigt. Åven läsåret på Solbacka har ett slut och kanske var det med särskilt vedom Klas och Barbro den våren

sjöng Den blomstertid nu kommer...

SA FÖDDES GAMAKLUBBEN

Inga svårigheter är emellertid för stora för att de inte skall kunna övervinnas. Barbro bodde ju så nära skolan och Klas blev alltså elev på sommarkursen 1947. Litet extra förtäring har ingen sagt nej till på skolan någon gång och billaster godsaker gick den sommaren från Stora Valla till Solbacka. Så många till och med att även Klas kompisar kunde få vara med och dela och därmed föddes gamaklubben.

Det kanske för övrigt kan tilläggas att innan vårterminen hade tagit riktigt slut, så gjordes från Solbacka den första skolresan till Danmark. Och självfallet var Barbro och Klasse med.

— Som gjort för amor, säger Klas själv.

Hösten kom, mörkret tilltog och Barbro flyttade — på egen begäran — till pension i Schweiz. Men de heländska besöken på Stora Valla upphörde inte och Klas tillbringade många trevliga söndagar hos sin blivande svärmoder.

Postverken i Schweiz och Sverige tjänade grova pengar ett tag tills de båda så småningom återförenades i Schartau. När Klas blev färdig och fick jobb på revisionsbyrå var det dags för Danderyds kyrka och efterföljande fest på Kävlinge golfklubb. Och det torde nog ha varit en redig fest för med på bröllopet var nästan hela Klas' studentkull med Lars "Biffen" Hansson (Solbacka 1945–48) och Mats Hallström (1945–48) som marskalkar. Mats är för övrigt också gudfar till Kristina.

MER SOLBACKA

Och släppt kontakten med gamla Solbackaelever har paret von Heland inte gjort. Klas är numera kamrer vid två bolag, närmare bestämt hos Ingemar Matsgård (1942–45) och sommartorpet ligger på Vätersö med Roffe Bergen (30–40-talet) som granne.

Men slumpartat kanske det kan sägas vara när Fredrik börjar skolan och får Lars Rubenson (1948–51) till lärare eller när Kalle ligger på konfirmationsläger i Delsbo och en av de andra lägerdeltagarna är dotter till Bengt Alm (1938–45).

Till sist kanske också skall sägas att Barbro fortfarande är lika söt och lika flitig. För närvä-

Barbro och Klas von Heland i radhusets mysiga soffhörn.

Oväntad finalplats i fotbolls-DM

Ingen hade väl egentligen trott att vi skulle komma ända fram till finalen i DM i fotboll. Men så blev det nu och Solbacakgrabbarna kämpade bokstavligen talat i ur och skur med samma lag varje match.

Och laget det såg ut så här:

Målvakt: Bengt Wall.

Backar: Wickström, Edberg, Bardenstam och Svenne Larsson.

Kedjan: Svedberg, Fredlund, Eke-Göransson, Stahlbring, Engwall och Henrich.

Tack vare fin lottning fick vi stå över en match och avancerade en match fram. Andra matchen spelade vi mot Flen i Sparreholm. Fastän det bara

stod 2–1 till oss när första halvleken gått hade vi lett matchen ganska överläget. Flens anfall, som kom inom skotthåll, kunde man räkna på ena handens fing-

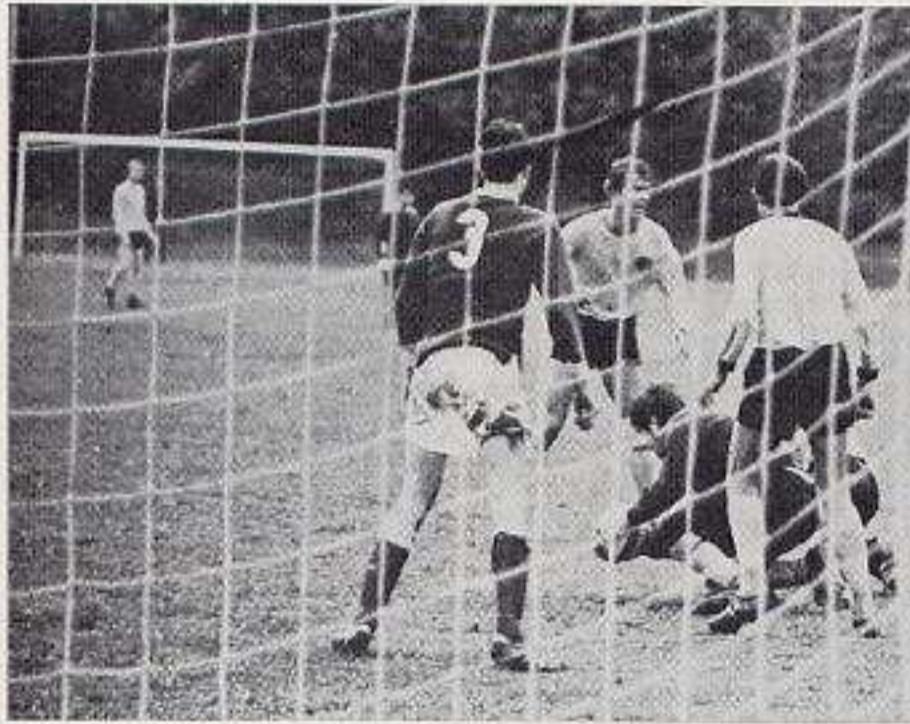
rar. I andra halvlekens början var det en aningen spänt spel, men efter en stund släppte det och slutresultatet blev 5–1 till Solbackas favorit.

Nästa match skulle spelas på hemmaplan. I andra halvlek tog vi ledningen med 1 mål, och detta skulle visa sig räcka till hemmavinst med 1–0.

Finalen gick också på hemmaplan och då mot Katrineholm. Redan från början visade sig Katrineholms spel överläget

värt men trots ihärdigt pressande blev det ingen utdelning. Genom ett slumpskott, där Bengt Wall skyndes, kunde Katrineholm ta ledningen ca två minuter innan första halvleks slut. När 5 minuter hade gått av andra halvlek kvitterade vi delvis tack vare tråckel i Katrineholms försvar, som medföljde självmål. Gnistan och hoppet lyste nu starkare, men 15 minuter senare sköt Katrineholm in mål 2 på en hörna. Detta blev också slutresultatet.

Barden

rande uppehåller hon lärtjänst i franska men läser samtidigt på fil mag för att så småningom, hoppas hon, få undervisa i vuxengymnasium.

* * *

Så här kan det alltså gå när man släpper in flickor på Solbacka. Men någon tråkig historia var det väl inte. Och om jag nu har använt Barbros och Klas' egna berättelser som de förtalte dem vid den trevliga kvällen i deras soffhörn, lite respektlöst och kanske inte alldeles hundra-procentigt sanningsenligt, så hoppas jag de ursäktar. Jag hoppas verkligen vi snart träffas igen.

GD

Kristina och Fredrik har ingenting emot att samlas kring Kalles musicerande.

Solbackamästerskap utan bra resultat

Arets Solbackamästerskap i friidrott avgjordes under bästa tänkbara väderleksförhållanden. Lopning 100 meter för pojkar födda —50 och tidigare vanns av Per Philipsson på tiden 12,6 sek. (Han vann även 400 meter med tiden 58,8 sek). Pojkar födda 51—52 och —53 vanns av Nils Isenius på 13,0 sek resp Saxgård med tiden 13,2 sek. Motsvarande gren för flickor födda 51—52 vanns av Elisabeth Petri, 15,1 sek (hon vann även 400 meter på tiden 74,1 sek) —53, Charlotte Kirsebom 15,8 sek, —55 Asa Olsson, 15,6 sek.

Diskus och kula togs överlägset hem av Per Wengren på 31,98 resp 11,8 m. Han vann också spjutkastningen med ett kast på 40,20 meter. Kula, pojkar födda —53 vanns av Anders Westin, 4,78 m, 51—52, där stötte Bengt Wall kulan 10,64 m vilket säkrade hans 1:a placering. I diskus för pojkar födda 51—52, segrade Evaldsson på 25,31 m.

I längd för pojkar födda —50 och tidigare fanns det bara en person på resultatlistan och det var Staffan Hedman som hoppade hedersamma 5,47 m. Pojkar födda 51—52 togs hem av Göran Forss på 5,27 m. I höjdhopp tog även Staffan Hedman hem segern genom att hoppa 1,55 m, och bland pojkar födda —53, segrade Jan Wall på 1,55 m. Höjd

för flickor —50 och tidigare segrade Beata Holmquist på 1,20 m och i klassen därefter (51—52) segrade Elisabeth Lindholm på 1,23 m. I längd för flickor födda 53, 54 och 55 segrade Charlotte Kirsebom på 3,50 m.

Slutet på idrottsdagen bestod av de längre sträckorna och slungboll för flickorna. Segrare på 1500 resp 3000 meter blev Urban Torell och tiderna blev 4,50,0 resp 11,15,7 min. På 1000 m segrade Bergström med tiden 3,21,8 min. I slungboll för flickor födda 51—52 bärde Gerd Agenstam segern med ett kast på 26,80 m.

I klass A (flickor födda —50 och tidigare) segrade Gudrun Carlsten med 27,70 m.

Under dagen förekom även tävlingar i segling och skytte.

Text och foto: Barden

**AB J. Hilding Hansons
Mek. Verkstad**

KUNGSARA · VÄSTERÅS

Vi och vårat råd

ELEVÅDET. Fr. v. (bakre raden) Bertil Forsman, Olle Graflund, Fredrik Wickström, Olle Fransén, Anders Wickstrand, Mikael Dahlerus. Fr. v. (främre raden) Thomas Bardenstam, Q2, Thomas Stenberg, Q1, Lars Harlegård sekr. Anne-Marie Gebenius och Jan Munkberg.

SPORTIG SEKRETERARE

FRÖKEN I KORT - KORT

"Folk i farten lever farligt", och bandaget runt benet som vittnar om en händelse. Sekreterare Bruce just på väg in på expeditionen. Foto: Barden

Uppe på expeditionen har sekreteraren Mary Bruce intagit stolen i rummet bredvid studierektor Åke Josefsson. Sekreterare Bruce berättar om hur hon kom i kontakt med Solbacka:

Första mötet med Solbacka tror jag var en vårdag för ungefär 17 år sedan. Jag var då ombudsman i Sörmlandsdistrikten för Högerens ungdomsförbund och mitt ärende var att se efter möjligheter att bilda en KS-förening. Men tyvärr var dåvarande rektorn inte av samma åsikt. Senare gjorde jag fler besök i samma ärende — med samma resultat. Situationen var på intet sätt unik. Det var rätt vanligt på 50-talet att politiska föreningar inte fick förekomma i skolorna.

— De fyra ombudsmannaåren gjorde att jag kom att tycka mycket om Sörmland och intycket av Solbacka var ju gott, trots motigheterna.

Sekreterare Bruce var expeditionsföreståndare på HUF i Stockholm 54–60, och mellan 60–69 var hon informationssekreterare i högerpartiet. Efter det där långtade hon ut till frisk luft. Vilket var då lämpligare än Solbacka när det fanns en ledig sekreterareplats.

Hennes hobbies är träsnitt och skulptur. När det här läses är väl sekreterare Bruce redan värvad av teckningslärare Isenius. Sportintresserad är Mary Bruce också och allt som oftast befinner hon sig på landskamper i fotboll, på tennistävlingar, ishockey eller andra sportiga sammanhang.

När hon har tid kopplar hon av med antingen dansk litteratur, eller lyssnar på gammal traditionell jazz eller dixie.

Allmänna iakttagelser: När man kommer in på expeditionen till Mary Bruce finner man en mänsklig som för det mesta är på toppbra humör. Kan det bero på cigarrcigarrillerna. Kan det vara doften som spelar in? Ja, för cigarrdoft luktar det till max. Originellt!!!!

RED

Vi beklagar djupt att vi inte har en bild av mag Forsberg i en mera "uppåttittande synvinkel". Bättre lycka nästa gång. Foto: Barden

Margareta Forsberg är den nya magistern på Solbacka, som bl a övertagit magister Reidar Sunnerstams arbete i svenska. Magister Forsberg föddes 1941; tog studenten i Enköping (biologiska linjen). Kom sedan till Uppsala och fortsatte där studierna med att läsa nordiska språk, litteraturhistoria, historia, statskunskap, konsthistoria, pedagogik, sociologi och nationalekonomi. Efter lärarhögskolan tjänstgjorde hon vid Rudbeckianska skolan i Västerås.

Hösten 1968 började ett ettårsvikariat vid Sigtunaskolan. Magister Forsberg tar spontant upp en del jämförelser mellan Sigtunaskolan och Solbacka läroverk. Hon tycker att Solbacka inte på samma sätt är en statens skola med snobbmentalitet som S. S. Att Solbackas elever är mera aktiva i rådsarbete o dyl och till slut att på Solbacka är man mera positiv till eleverna.

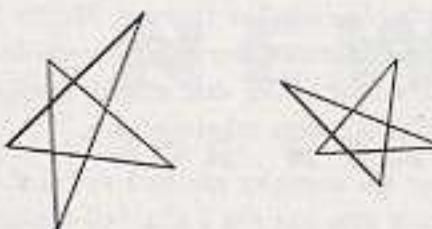
Intressen: Magister Forsberg har under en längre period varit engagerad i Ulleråkers narkotikavård och där tjänstgjort som faddar. Andra intressen är olika slag av samhällsdebatter.

Hobbies: Studier, konsthantverk och så förstås litteratur av alla de slag.

Allmänna iakttagelser: Kort-korta kjolar. Vägat?

— Ja, men det går ju hem bland "publiken".

RED

Vår aktiva lärarkår

Magister Larsson kontrollerar starten vid en orienteringstävling.

Magister Lundberg (f d rektor) lär väl ingen på skolan hänga med efter hans 10 uppvarmningsvarv runt idrottsbanan.

Magister Axel Ericsson väntar på smälten efter att ha instruerat en grupp skyttar.

Magister Hellvard vid en av kontrollerna Storstigen runt. Tackar aldrig nej till en träningssmatch mot skollaget.

En sak som gör att man trivs på en internatskola är den aktivitet lärarna visar efter skoldagens slut — tillsammans med eleverna.

Och på Solbacka ställer gärna lärarna upp dels för att vara med när det gäller tennis eller fotboll eller annat, dels för att inspirera eleverna till ökat intresse för olika sporter.

Kapten Stig Ericsson — själv tidigare Solbackaelev — har verkligen rationaliserat skytteundervisningen.

Tränar skollaget i fotboll finner man alltid magistrarna Wall, Lundberg, Hellvard eller Nirstedt. Någon som alltid är pigg på en dust mot eleverna i tennis är magister Appelgren. Och så skulle man kunna fortsätta och räkna upp den ena läraren efter den andra.

forts. från sid. 19

PÅ ÖSTERBO

ningar och rumspolaren Lindsten irrar omkring i korridoren också han läsande motortidningar. Den fiskgalne mammagrisen Weltheusen finns inget att säga om. Mannen med hönshärnan, undre världens mes, Dennis Grahn, bor tillsammans med ögontjänaren Göran Hemmingsson. Bergström den osynlige och tyste pluggar och är flitig i största allmänhet och hans rumspolare är Ertman, "den lille mannen med den stora kaféen".

Så har vi Sjöstrand som kortfattat slänger ut sin oförståeliga östgötska, sedan har vi Ektander den motorgalne teckningskludden, som bor ihop med Olle Hjelmquist, mannen med spagettimilet. Snitt över korridoren bor popoffren Olson och Hagman som av sina namn att döma bara spelar gitarr och andra skrikande instrument. Stahlbring, den lille sabotören på luckan, spelar basket mellan varven. Sten Olsson, den pricksäkra samen, bor bredvid mannen med rakt motsatt dialekt, nämligen 1:e kuratorn, som jobbar med sina många ansvarsfulla uppdrag.

Solbacka träningscamp

Sirius åkte ur allsvenskan i fotboll, vad nu detta kan ha med Solbacka att göra. Jo, i somras låg Uppsala-klubben på träningsläger på Solbacka och tränaren Ingemar Ingevik blev mycket förtjust. Så när laget gav sig av till England för matcher informerade Ingevik en del engelska ligaklubbar om den utomordentliga lämpigheten av Solbacka som träningscamp.

Om det leder till engelska gästspel vid skolan är väl ännu oklart, men inte var det i alla fall skolans fel att Sirius får spela i division II nästa år.

INTERNATIADEN blev PARAPLYKAMP

Onsdagen den 1 oktober bar det iväg med buss till Sigtunaskolan som hade anordnat årets Internatiad. En förhoppningsfull skara på 50 personer, varav 30 stycken var "specialuttagna till Solbackaklacken", hade ännu Solbackamästerskapen i färskt minne och var och en av de tävlande svor en tyst bön "att här skall det banne mig kämpas till sista droppen".

Vid tolvårsdagen anlände vi till Sigtunaskolan och en genomsur idrottsplan. I väntan på 100-metersloppet försökte arrangörerna i möjligaste mån suga upp vattnet från löparbanan med hjälp av speciella uppsugningssvampar, så att loppen skulle kunna starta. På 100 meter ställde vi upp med Per Philipsson och Nils Isenius. Tiderna blev 11,9 resp 12,6. Den förstnämnda tiden räckte till en tredjeplacering. Fullt så bra skulle det inte gå på 400 meter där Fritz Herder och Hans Fredlund hamnade utanför prispallen. Otur var att 400-metersloppet gick i så nära anslutning till 100-metersloppet för annars skulle Per Philipsson ha platsat som tredje, om man jämför hans tid från Solbackamästerskapen 3 veckor tidigare. Två grenar var avverkade och ännu så länge hade vädrets makter inte nedkommit med något olycksbådande regn men när höjd- och längdhopp och ett par minuter senare, 1500-metersloppet

startade började paraplyerna på läktären att fällas upp.

Redan efter ett varv stod det klart att Sigtunaskolans Olle Edstedt och Solbackas 1500-meterslöpare Urban Torell stod i en klass för sig själva när de friskt spurtade ifrån klungan och ledde med ett 100-tal meter. På slutvarvet drog Sigtunaskolans sprinter envist ifrån Urban Torell och tiderna blev 4,30,2 min resp 4,45,6. I höjdhopp hade vi inte stora chanser att hävda oss gentemot Sigtuna- och Viggbyholmskolan, men i längdhopp lyckades Staffan Hedman göra ett hopp in på 3:e plats på 5,65 m efter att ha börjat med 4,40 m och 5,20. I kulstötning och spjutkastning hade vi inte mycket att säga till om mot Viggbyholms 12,62 m resp Sigtunas 44,25 m. I diskuskastningen tog Per Werngren och säkrade 3:e placeringen för Solbacka genom att kasta 29,16 m. Tävlingens sista gren var stafet-

ten 4x100 m där vi trots tappert kämpande fick stryka flagg.

Slutresultatet blev att på 1:a plats hamnade Sigtunaskolan med 71 poäng, 2:a Viggbyholmskolan med 71 poäng och Solbacka på 3:e och sista plats med 38 poäng. Det är inte frågan om okoncentration och dåligt väder, för på Solbackamästerskapen var det strålende, men ändå presterades det

mycket sämre resultat där än på Internatiaden. Som synes så skiljer det mycket i poäng mellan 2:a och 3:e och det är väl bara att erkänna att Solbacka tränar för lite. Men om träningen blev mer intensiv så skulle vi kunna presta åtskilligt mycket bättre resultat och därmed också kunna labotera med medaljplatserna som vi vill.

Text och foto: Bardet

Små framgångar vid DM i Katrineholm

DM i Katrineholm är det väl inte så mycket att orda om. Solbacka hör inte till de bästa när det gäller idrott av större mätt. Staffan Hedman, som representerade Solbacka i längdhopp, fick aldrig någon riktig fin avstamp

utan höll sig runt kring 5 meter. Att Staffan kan väsentligt mer har han bl a visat på Internationen.

Ett kort som alltid brukar hamna inom medaljramen är Per Philipsson som är rätt säker på

sin specialsträcka 100 m. Efter åtskilliga omstartar gick försöket och där blev Per 2:a. En halvtimme senare var det dags för final. Även denna gång skulle det visa sig att medaljramen hölls och Per slutade som god 3:a.

1 diskus och kula blev Per Werngren 4:a medan vi i höjd var tämligen chanslösa.

Text och foto: Barden

Oktoberdag . . .

Årets kraftmätning i orientering hölls den 3 oktober och hade delats in i sju olika klasser.

Klass: Elit (8 kontroller): På första plats kom Göran Forss, på andra plats Tomas Saxgård, 1.26,10 tim och på tredje plats Sven Jönsson 1.28,00.

Klass: Åk 2—3, gamla elever: 1:a plats Thomas Edberg 45,06, 2:a Hans Fredlund 46,30 och 3:a Thomas Evaldsson 49,30.

Klass: Åk 2—3, nya elever: Tiden 68,05 räckte med fin marginal för Robert Westberg att ta hem 1:a placeringen medan Nils-Ola Bölmak 1.17,40 och Peter Stjernberg 1.29,30 tog 2:a resp 3:e plats.

Klass: Åk 1, pojkar: Första plats: Svante Larsson 30,20. Andra plats: Anders Larsson 40,55 och på tredje G. Rasmussen 43,40.

Klass: Åk 5—8, pojkar: Anders Ljung tog här med knapp marginal hem första placeringen på tiden 35,25 medan andra man, Jarl Dahlerus hade 36,44. Två minuter senare kom Torsten Gyllin vilket räckte för en 3:e placering.

Klass: Åk 1—2—3, flickor: Vår lilla sportidol Elisabeth Lindholm gjorde inte beundrarna ledsna utan tog galant 1:a platsen

med tiden 33,55 före Helene Tranquist 36,00 och Karin Bryntse 39,00.

Klass: Åk 8—55, flickor (par): 1:a plats Britt Larsson och Solveig Fjellbakk 36,00, 2:a Dina Blekte och Maria Josefsson 43,09 och 3:a Åsa Ohlsson och Marianne Böninger 57,00.

Text och foto: Barden

VAD TYCKS om SOLBACKA?

Var och en har väl sin syn på Solbacka, positiva som negativa saker. Speciellt om man är ny elev på skolan, så tycker man en hel del om saker och ting. Därför tog redaktionen några nya elever och satte dem mot väggen för att höra vad de tyckte:

Varför valde ni just Solbacka och internatet?

SVAR: Varför vi valde Solbacka var väl för att just på ett internat som Solbacka finns det möjligheter att plugga i lugn och ro. Det finns ju inga nöjen o d som lockar.

Hur uppfattades Solbacka innan ni började här?

SVAR: Allt man visste var, vad släkt och vänner hade berättat, så i stort hade vi ingen uppfattning om hur det skulle bli.

Positiva respektive negativa saker om Solbacka?

SVAR: Framtiden får avgöra det, men det finns för litet att göra här på kvällarna.

Hur uppfattar ni studieresultaten på Solbacka?

SVAR: Det beror naturligtvis mycket på en själv hundrata betyg man får, men också hur pedagogiska lärarna är. Vill man själv bjuda till lite, då är Solbacka en idealisk plats för bra studieresultat.

Vad tycker ni om kamratskapet?

SVAR: Mot nybörjare är det väl inte så bra. I början blir det väl lätt så att de gamla eleverna håller sig till varandra och de nya eleverna bildar en egen liten grupp. Men det ger väl med sig så småningom då man lärt känna varandra litet närmare.

Nöjen...?

SVAR: Ja det skulle väl förstås vara diskoteket, som faktiskt var bra i början, men det blir lite tjatigt i längden. Alltid samma lokal, alltid samma människor. Vad som saknas på Solbacka är en cafeteria.

Vad tycker ni om elevhemmet?

SVAR: Rummen är för små, det är alldelvis för lyhört och det finns ingenstans att läsa in sina värdesaker. Att man inte kan läsa dörren är också en negativ faktor.

Några speciella synpunkter på reglerna?

SVAR: Regler måste ju finnas, särskilt på ett internat. Det skulle upprättas ett rum inomhus där man kunde röka så att man slapp springa ut till kaxis. Då skulle man ju också kunna tänka sig att få röka inomhus efter klockan 21. Annars tycker vi att det inte är något fel på reglerna i det stora hela.

Vad tycker ni om maten i allmänhet?

SVAR: Det är för mycket fet mat, annars är det inget att klaga på.

Den fysiska träningen på Solbacka?

SVAR: För den som går på Solbacka och är sportintresserad måste det vara en underbar miljö såväl sommar som vinter. Antingen man nu vill gå till tennisbanan, skjutbanan, idrottsplanen eller bedriva golf eller ridning så är det bara att välja. Men tyvärr är det ju inte alla som är intresserade.

Aspekter på fickpengarna?

SVAR: Det beror på hur ekonomisk man är och vad man har för vanor. Om man tex röker så är fickpengarna för snält tilltagna. Vidare skulle föräldrarna ha rätt att skicka eventuella fickpengar.

Tycker ni att skolan också ger en form av uppfostran?

SVAR: Ja, man får lära sig ta hänsyn till andra, lära sig respektera regler och andras åsikter.

RED!

MALMKÖPINGSMARSCHEN

Trots att det redan på lördagen såg ut att bli dåligt väder för söndagens marsch till Malmköping så var det ingen som backade ut.

På söndagsmorgonen gav sig

en stor del av Solbackaeleverna iväg till Malmköping. Denna marsch innebar en promenad på cirka 2 mil och beräknades ta cirka 4 timmar. Efter drygt halva marschen var det korvgrilling och små tävlingar. Detta

med grillningen hade ordnats i förväg av ledningen så allt gick enligt planerna. När skaran var framme i Malmköping väntade middagen på vårdshuset där man dessförinnan naturligtvis duschte och bytte kläder som ledning-

en hade transporterat dit med hjälp av buss. Efter en härlig middag steg "skogsluffarna" in i bussen med ankomstort Solbacka.

Foto: C G Wrangel.

Solbacka har fått lerduveskytte

En sän höjdare, eller vad det nu kan vara direktör Fredholm tittar så intresserat efter. Fr v Philipsson, Baalack, dir Fredholm och Enelöw.

Vi var några jaktintresserade som började undersöka möjligheterna till lerduveskjutning på Solbacka. Först undersöktes intresset och antalet aktiva steg snabbt till ca 50 och nästa undersökning tog vid.

Det gällde att ordna en plats att hålla till på, en plats som skulle kunna godkännas av förste länsvärdjaktmästaren. Vi sneglade mot grusgropen och fick tillstånd av familjen Jeuring att lägga en lerduvebana där. Så röjdes stenar och buskar men grusgropens steniga underlag var inte bra.

För att de duvor som skyttarna missade skulle klara nedfallet var det tvunget med bättre underlag. Vad vi behövde var sågspän och det fick vi till skänks av Anders Engwalls mamma från hennes trädgårdsfirma. Vi passar här på tillfället att tacka Anders mamma.

Skolan köpte en lerduvekastare och så var det dags för planläggningen av skjutstationer med tanke på säkerhetsföreskrifter och annat. Styrelsen hade valts och en stor del av dess tid gick åt för att måla och snygga upp skjutbanan. Med hjälp av lärarna hade säkerhetsföreskrifter gjorts upp. Dessa földe internationella reglerna med vissa tillägg.

Lerduveskytteföreningen har blivit en av skolans mest aktiva och vi i styrelsen vill tacka rektor, direktör Fredholm och andra i skolans ledning för all hjälp

när det gällt att ordna lerduvebanan.

Baalack i skyttetagen. Men den gången klarade sig duvan.

Lok-red har ordet: Det stora mörkrets dag 3 november anno 1969

Höstlovet var slut och när man närmade sig Katrineholm hade man den vanliga känslan, att det trots allt skulle vara roligt att komma upp till Backen igen. Tåget var en halvtimme försenat men när vi satt i den uppvärmda bussen som skulle gå till Backen var det ingen som tänkte närmare på detta, eller på att chauffören kanske skulle vänta på det extra året som skulle komma söderifrån om ca 15 min.

När vi körde förbi Norrebo in mot skolgården tänkte kanske somliga: "Nu skall det minsann pluggas till 1000, andra kanske tänkte: "Ack ja, nu är man här igen", men vad ingen tänkte på var att det var ovanligt mörkt i fönstren på elevhemmen och att stearinljus lynte ur fönstren från mässen.

Välkomna tillbaka, hoppas att ni har haft det trevligt under lovet. Tyvärr har elektriciteten gått, så det kommer att bli en aningen kallt i natt. Ni får försöka att packa upp det nödvändigaste i kväll och sedan ta resten i morgon. Om ni skyndar er, så kanske ni hinner få något varmt i er uppe i mässen".

Vad är det rektorn står och säger: Har elektriciteten gått, Antingen är det kölden eller så är karln överarbetad. Ja så måste det vara. Det förstår man ju att det måste vara en hel del som skall vara ordnat tills vi har anlänt. Litet osäkert tittar man tros detta bort mot mässen och mycket riktigt så fladdrar stearinljusen i fönstren. Kanske är

man själv litet överarbetad? Nej inte har man pluggat under lovet, skulle då möjligtvis vara "nattsuddet" som påverkat, men nej, eller.....

Ja, elektriciteten "lyser" med sin fränvaro och det är bara att acceptera fakta. Det är inte utan att man så smått börjar fundera över det gångna scoutlivet och det framförlikt militärlivet. Tja, lite övning skadar väl inte...

Klockan närmar sig 23.00 och trots att man har försökt att skjuta upp sängläggningen i det längsta så börjar man bli en aningen sömnig och bra påpälsad hoppar man till kojs.

Trots kylan överlevde man natten men när lektionerna skulle börja kl 7.45 funderade man på om man inte hade hamnat ur askan och i elden. Kylan på rummet var renast i jämförelse med klassrummet och efter en stund har även kölden gjort ett

starkt intryck på Magistern, som beslutar att lektionen skall fortsätta nere hos honom framför brasen. Skoldagen förflytt men mycket till lektioner blev det inte då kylan redan från början satte upp spelreglerna. Men inga regler utan undantag förstås, så lite blev ju uträttat i alla fall.

Dagen led mot sitt slut, och det såg ut att även denna natt bli i kyligaste laget trots att det hade beordrats uppvärmning av skolhuset. Allén och Österbo med hjälp av vedeldning. Norra gymnastiken uppmätte +8°C inomhus i genomsnitt, så när klockan närmade sig "släckningsdags" hade en del av Norra Gymnastikens elever invaderat Allén så väl som Österbo.

Klockan 24.05 kom elektriciteten tillbaka men trots detta var det ingen som hurrade eller jublade över detta....

Barden